

Grablje v roke!

Josephine Račič.

V letu 1931 je bila Slovenska Ženska Zveza na prvem mestu kar se tiče letnega napredka po številu članstva, in to izmed vseh šestnajst slovenskih, hrvatskih in srbskih podpornih in kulturnih organizacij v Ameriki, kakor razvidimo iz pregleda, ki ga je na podlagi uradnih poročil sestavil Mr. Ivan Mladinec iz New Yorka. Ali bo Slovenska Ženska Zveza tudi koncem leta 1932 na prvem mestu? Če bo ali ne, je največ odvisno od zadnjega meseca kampanje, ki ga ravnokar nastopamo.

Junij je mesec košnje, mesec grabljic. Ko sem gledala Mr. Grdinove slike, kako žene in dekleta grabijo seno, — morda je bila otava, — mi je takoj šinila v glavo misel: take grabljice moramo biti tudi me članice Slovenske Ženske Zveze v Ameriki. Pregrabiti moramo celo slovensko Ameriko, nele velike graščinske travnike, kakor bi v prisposodbi imenovali naše velike naselbine, temveč tudi male senožeti, skrita pobočja, vse kjer raste sočna trava in cvetlice, kakor si jih naša Zveza želi. In to je precej dela, takole pregrabiti celo Ameriko. Nikar ne pustimo, da bi samo nekaj najbolj požrtvovalnih sosester delalo, druge bi jih pa gledale. Delo je tako velikansko, da moramo vse poprijeti, pa še ne bo mogoče vsega napraviti.

Rado se dogaja, da so osebam, ki se posebno odlikujejo po delavnosti, druge, ki samo gledajo, nevošeljive in porabijo mnogo svojega časa za to, da raje agilnim osebam mečejo polena pod noge, kakor pa, da bi se merile z njimi po solidnem delu in uspehah. Taka je pač človeška narava, in razumna agitatorica mora tudi s tem računati, če noče biti presenečena. Vsi pa vemo, da so za vsak napredek odgovorni tisti, ki delajo, ne tisti, ki samo gledajo.

Junij, zadnji mesec kampanje je tukaj. Morda ima Tvoja podružnica samo še par dni do junijske seje. Če smo prej priporočali, naj vsaka podružnica vprizori kampanjo zase, moramo zdaj, zadnji trenutek, poslati na delo ne samo vsako podružnico kot tako, temveč vsako posamezno članico. Strnite se po dve in dve skupaj in preiščite vsako ulico, vsak blok, vsako hišo, kjer stanujejo Slovenci. Vse ste prav dobro poučene, kakšne osebe so primerne za našo organizacijo in kakšne niso. Kjer ste glede ene ali druge osebe v negotovosti, vprašajte

župnika svoje župnije in se ravnajte po njegovi odločitvi, da ne bo kasneje vzroka za kakšne neprilike. Kjer vas odslove pri vratih, se vrnite skozi okno. Sicer pa — kakor izjavljajo naše najboljše agitatorke — sedaj ni več težko pridobiti novih članic, treba si je le vzeti čas in jih poiskati, jih lepo povabiti in prijazno nagovoriti. Nadalje, če cela Zveza ne šteje niti pet tisoč članic, si pač lahko predstavljamo, da je večina podružnic svoje polje še prav malo izčrpala, na drugi strani pa tudi, koliko slovenskih naselbin še mora biti, kjer nimajo nikogar, ki bi mogel skupaj spraviti prvih osem članic in začeti podružnico. Pred nami je še tako ogromno delo, da človeka kar pot oblije, kadar pomisli nanj, in to kljub temu, da smo bile lansko leto kar se tiče prirastka v članstvu prve izmed vseh jugoslovanskih organizacij v Ameriki.

Ponovno opozarjam, da moramo na vsak način posvetiti še več pozornosti mlajši generaciji. Organizacija, kakor posamezno društvo, ki se ne briga iz vseh svojih moči za mladino, naj kar križ napravi čez sebe. Pri nas smo še toliko na slabšem, ker zaenkrat še nimamo mladinskega oddelka, temveč sprejemamo šele dekleta, ko dovrše petnajsto leto. Kjer je več mladih v podružnici, si lahko ustanove notri svoje klube, in si bodo že znale same pomagati, da se bodo prav počutile, kakor vidimo pri nekaterih podružnicam, kjer imajo več mlajših. Treba pa je, da se nekdo pobriga, jih poišče, pridobi, postavi na noge.

Slovenci imamo pregovor, da pridnemu delavcu ni treba kazati dela, temveč sam ve, kje in kako prijeti. Pri Zvezi je še ogromno dela pred nami. Porabimo takoj prve dni v mesecu juniju za nape-to, temeljito kampanjo za novo članstvo. Ne čakati osebne pritiska od glavnih ali lokalnih uradnic; stavim glavo, da ve vsaka članica zase, kje bi lahko dobila še kako novo. Naj takoj vzame grablje v roko, pa za njo! (Ali pa metlo, če ni grabelj pri hiši.) Ostalo polovico leta se bo Zveza posvetila drugemu delu in ne več kampanji. Od agitacije, ki jo bodo izvršile posamezne članice pred junijsko sejo, je največ odvisno, če bomo tudi v letu 1932 obdržale prvenstvo med jugoslovanskimi organizacijami v Ameriki kar se tiče letošnjega prirastka v članstvu, in kako daleč bomo naprej pred drugimi.

Ženska nadoblast.

A. Schiffrer.

KOLIKO slovenskih mož je svetovno znanih? Koliko ženi je, oziroma veleumov, je imel naš narod? — Tam gori na jasnem močnem nebu se blišči zvezda Vega. Dobila je svoje ime po baronu Juriju Vega. Knjige ga prištevajo med Špance. V resnici je bil sin preprostih slovenskih staršev in je bil rojen tam nekje pri Kamniku. Poznajo ga zgodovinarji kot iznajditelja topov havbic, potom katerih se je posrečilo Lavdonu osvoboditi Belgrad. Inženirji in računarji si belijo glave nad njegovimi logaritmi; zvezdoznanci ne morejo prezreti njegovega imena. Ime Gallus se večkrat izgovarja v glasbenih šolah po vsem svetu. Malo pa je ljudi, ki vedo, da je bil ta znameniti skladatelj Slovenec, in se je njegovo prvotno ime glasilo Jakob Petelin. Težko bo reči, da imamo še katerega drugega rojaka, ki se je na katerem koli polju toliko odlikoval, da si je pridobil trajno mesto ne samo v slovenski temveč tudi v splošni svetovni zgodovini. Pač, imamo še enega, katerega ime se izgovarja vsak dan bolj pogosto izven mej Slovenije: škof Friderik Baraga bo prištet med nesmrtnike, kadar bomo Slovenci spoznali njegove vrline in njegovo vzgledno požrtvovalno življenje toliko, kot ga poznajo drugi ljudje. . .

Koliko slovenskih žensk uživa svetovno slavo? Brez zamere! Knjigo "Slovenska žena" sem ravnokar prelistal. Dosti jih je bilo nadarjenih, dobrih in tudi junaških, a njih imena so neznana izven domovine. Nič čudnega! Slovenci smo majhen narod. Drugi, večji in bogatejši narodi niso nič na boljšem v tem oziru. Devica orleanska, svetnica in rešiteljica francoskega naroda, — Terezija siennska, svetnica in modrijanka, — Monika iz Tegaste, svetnica in mati sv. Auguština. — Mdme. Marie Curie, svetovno znana fizicistinja in soiznajditeljica radija, so znane kolikor toliko med vsemi narodi. Vse druge ženske moramo prištevati med umne ženske, med talente, ki niso povzročili nobenih posebnih prevratov v mišljenju ali delovanju človeške družbe.

V vsakem stoletju človeške zgodovine bomo našli med možmi enega ali več globokih mislecev; med ženskami se omenjata le Sappho in sv. Terezija. Umetnost bojevanja in podjarmljenja narodov, novih svetov in elementov, je bila vedno izključno le moška lastnost. V prirodoznanstvu niso ženske dosegle nobenih lavorovih vencev razen Mme. Curie. Na polju umetnosti zaostajajo daleč za moškimi. Roza Bonheur in Mme. Le Brun, najbolj znani slikarici, sta bili k večjemu le posnemalki moških. Kiparjev kot so bili Phidias, Michelangelo, Rodin, ali pa v današnjih dneh Mestrovič, ženski spol sploh ne pozna. Težko je reči, kdo se do danes bolj ukvarja z literaturo, moški ali ženska. Med klasike ne moramo prištevati nobe-

nega ženskega dela, razen par knjig, ki jih je spisal v angleškem jeziku Jane Austen. Nad tristo let se bore ženske na odru za prvenstvo. Marsikatera dobra igra je bila zamišljena v ženskih možganih; nobena se ne da primerjati z deli Molliera ali pa Shakespeara. Koliko iznajditeljic poznate? Človek bi pričakoval, da se bo ženska zanimala za to, da si olajša vedno enolično delo po hiši, posebno v kuhinji. Vsi stroji, ki so izrecno namenjeni za to, da olajšajo hišno delo, so moškega izvora.

Kmalu bi zašel. Pozabil sem, da so namenjene te vrstice v prvi vrsti ženskam, in da se ne spodobi, da bi človek našteval samo, kje in v čem so ženske pomanjkljive. Naj navedem par poklicev, v katerih tekmujejo z moškim in ga prekašajo. Spmembe zadnjih let so dokazale, da je ženska pravi umetnik v kuhinji, šepav se je vedno trdilo, da so vsi slavni šefi izza prejšnjih dni brez izjeme moški. Dom se je vedno smatral za kraljestvo ženske. Naj je ženska pripravljala še tako okusna jedila, ona ni žela dosti pohvale zato razen v domačih krogih. Slovenske kuharice so zaslovele šele takrat, ko je bila izdana prva knjiga o kuhinjski umetnosti; izdala jo je seveda ženska. Isti pojav opazujemo med ameriškim narodom zadnja leta, ko sta Ida Bailey Allen in Fannie Merrit Farmer razložili vedo ameriške kuhinje v pisni besedi. Navada je bila, da so vsi veliki restavrantni nosili moško ime. V resnici so bile pa ženske, ki jih nihče ni videl in njih imena nihče poznal, ki so s svojo spretnostjo v kuhinji zaslužile pohvalo in slavo imenu tvrde. Isto velja glede mode. Najbolj znana modna podjetja v Parizu in v New Yorku so v moških rokah; tisti pa, ki določuje, kako se bo ženska oblačila, so modistinje. Vionnet, Louisboulanger, Jeanne Lanvin in Germaine so vse ženske v Parizu. Cel ženski svet v Ameriki se klanja ukazom, ki jih daje Hattie Carnegie v New Yorku.

Kdo je bil oni resnicoljub, ki je vskliknil: "O ženska, tvoje ime je lepota!" Poglej jih popoldne, ko se drenjajo okoli prodajaln, ali pa kadar se vsipajo v nedeljo iz farne cerkve. Amerikanka sredi Chicage, Parižanka na mestnem trgu, ali pa Slovenka pred cerkvijo v Bukovem vrhu: vse so si enake v tem oziru. Vsaka ima svoje mnenje o lepoti in rabi svojo obleko prvotno v ta namen, da prija drugim in sebi. En sam pogled na tržni dan v Zagrebu na Markov trg bo prepričal človeka, da je ženska že po naravi umetnica. Kako zna vsaka ženska tolmačiti lepoto po svoje, ti to bo najboljšje pokazal dom, ki ima skrbno gospodinjo. Mož je bil, ki je postavil stene in pokrival streho. Koliko je takih hiš po deželi! Mrtve so kot kozolec sredi zime. Kakor hitro se je pa ženska roka dotakni-

la hiše, obesila zavese na okna, pogrnila mizo in pokrila posteljo, je stopila duša v hišo in napravila iz mrtve hiše živi dom.

Veliko se piše zadnja leta o ženskih zmoglostih in o ženski nadoblasti. Kar imamo pisane zgodovine nam pove, da je človeška družba napredovala vedno najbolj takrat, ko je bil "mož gospodar družine, žena pa krona." Vsaka pametna ženska ve, da je ona kraljica na svojem domu, in da ji je njen mož vedno pri volji pripoznati to čast. Da ona ne more tekmovali z možem po moči, telesni ali duševni, ravno tako ne po vstrajnosti ali pa podjetnosti, je vsaki pametni ženski znano. So ženske, ki se potegujejo za prvenstvo v kupčiji, v financah in v poklicih. Hetty Green je bila edina, ki je tekmovala z moškimi pri prodajanju zemljišč in je uspela; druge vedo, da so najbolj varne, kadar imajo moško pomoč za seboj. Katarina II., ruska carica, — Elizabeta, angleška kraljica, in avstrijska cesarica Marija Terezija, so vspele na prestolu, ker so poznale moško moč in zmožnost, in so jo znale izkoristiti. Poznati to moč in jo izkoristiti v prave namene, je bila vedno največja sposobnost ženske. Ženska je preveč premetena, da bi se potegovala za nadoblast in za gospodarstvo sveta. To je zanjo preveč naporno delo. S tem, da ona navaja moža k delu, vlada ona moža, in potem njega tudi svet. . .

Elisabeth Cady Stanton.

V TISTIH dneh, ko je Elisabeth Cady Stanton stopila prvič v javnost, Amerika ni imela nobenih višjih šol, ki bi dovolile vstop ženskam. Ženska ni bila enakopravna pred zakonom z moškim, ni smela voditi kupčije v svojem imenu, zahtevati plače za svoje delo, ne nastopati v javnosti, in tudi ne izražati svojega mnenja potom glasovnice pri volitvah. Žensko so smatrali za človeško bitje nižje vrste. To je vedel najboljši oče mlade Elizabete, ker je imel kot zastopnik v Kongresu in eden izmed sodnikov v Najvišjem sodišču v New Yorku vedno dosti opravka z zakoni. Jokal je, ko mu je umrl njegov edini sin. Elizabeta, stara 12 let, se mu je oklenila okolo vratu in ga skušala tolažiti. "O moja hčerka, da bi bila ti fant!" jo je zavrnil žalostni oče. Od tega dne naprej je sklenila, da bo v vsakem oziru posnemala moške kolikor možno.

Rečeno, storjeno. Še isti dan je začela s podukom v grščini pri okrajnem pridigarju Rev. Simonu Hosack. Pomešala se je med fante, se igrala in pretepala z njimi. Ko je dobila nagrado, ker je prekosila vse sovrstnike, jo je prinesla ponosno pokazat očetu, trdno prepričana, da bo sedaj zrastle v očetovem prepričanju. —

Ne, ženska ni odkrila novih svetov. Njena misel in njene iznajdbe niso prinesle svetovnih preobratov. Vse njene telesne in duševne moči so bile posvečene materinstvu in domu. Napravila je svet lep in zanimiv s tem, da je vzbudila v možu čut za lepoto in zanimanje za dobro. Da je otrok sploh sposoben za med človeško družbo, je njena zasluga. In ni ga dela bolj koristnega in bolj naporenega, kot napraviti iz otroka človeka, ki je človeški družbi v korist. S ponosom lahko zakliče ženska: "Mojih slik in mojih kipov je razstavljenih bore malo po svetovnih razstavah. Iznajdbe ne nosijo mojega imena. Dala sem pa svetu zdrave, močne in razumne otroke, sem jih bodrila k delu, jih navduševala k dobremu in v njih vzbudila ljubezen in zanimanje za lepoto. Kdo zasluži večje čast; ali jaz in moja mati, ki sva dali svetu življenje ali pa kak Aleksander Veliki, Cezar in Napoleon, ki so bredli v mlakah krvi, da so uničevali tisto, kar sem prinesla jaz na svet v nepopisnih mukah? Krvniki so že davno v grobu. Jaz sem še vedno pri delu. Zato je nadvlada sveta moja, in moji sinovi in moje hčere obračajo svet po moji volji."

Taka je ženska nadoblast! Dom se suče po njenih ukazih; žalostna je tam, kjer se ne. Država in državne oblasti so tukaj zato, da varujejo žensko, njen dom, da ona lahko vlada nemoteno.

L o č a n .

"Poljubil me je na čelo" — pravi sama v svojih zapiskih, — globoko vzdihnil in vzkliknil: "Oh dekle, ti bi morala biti fant!" Tako hud je bil ta udarec za mlado dekle, da ga ni mogla nikdar v življenju pozabiti.

V višje šole jo niso hoteli vsprejeti, dasi ravno je prosila za vstop in napravila izpite z dobrim uspehom. Vzrok je bil samo eden: bila je dekle. Držala se je večji del v očetovem uradu, mu pomagala pri delu, in proučevala pravo dokler ni oče zapazil, da je izrezala iz njegovih knjig vsako postavo, ki je omalovaževala žensko v očeh zakona. Oče ji je razložil mirnim potom, da s tem da uničuje njegove knjige ne bo koristila nikomur. V šali ji je svetoval, naj se drugič znese nad onimi, ki delajo zakone. Dekle je vzela ta nasvet za resen in zakonodajci niso imeli pred njo miru do njene smrti.

Družina Cady je živela v Johnstownu, N. Y. Tam je bila rojena Elizabeta v letu 1815. Časi so bili burni, ko je dekle dorastla. Bila je samosvoja, trmoglava, in vedno pripravljena za debato. Ni je manjkalo na nobenem shodu. V Peterboro se je sešla z Henryjem B. Stanton, ko je ta pobijal zakon, ki je dovoljeval suženjstvo, in se poročila z njim. Nemalo je bilo

začudenje med vsemi, ki so poznali njeno naravo, da je pridala k svojemu imenu Cady še ime Stanton in se pisala od tedaj naprej po možu.

Dne 19. julija 1848 je bila sklicana po njenem prizadevanju prva konvencija Woman's Rights v Seneca Falls, N. Y. Vodilni politiki, ki so bili proti suženjstvu, so sicer simpatizirali z ženstvom, ker so potrebovali žensko pomoč, na skrivaj so pa zbijali šale. Vse časopisje po deželi se je ali rogalo ali pa javno udarjalo po Mrs. Stanton in njeni zaveznici Lekreciji Mott. Izraz "bojevitke sufragetke" je prišel takrat prvič v rabo. Mrs. Stanton je v poznejšem življenju večkrat priznala, ko bi bila vedela popreje kakšen odpor bodo izzvali njeni nastopi, bi ne bila nikdar stopila v javnost za ženske pravice. Ko je njen oče čul, da ženske zahtevajo volilno pravico, je pohitel v Seneca Falls in zahteval, da morajo njegovo hčer zdravniško preiskati, če je pri pravem umu ali ne.

V letu 1851 se ji je pridružila Miss Suzan B. Anthony. Bili sta nerazdružljivi in obe enih in istih misli celo življenje. Prehodili sta državo Kansas in Michigan in prirejali shode v vsakem najmanjšem kraju. Kjer sta dobili priložnost sta nastopili; dostikrat med samimi Indijanci. V New Yorku sta ustanovili časopis "The Revolution," ki sta ga urejevali sami in večinoma polnili kolone le s svojimi lastnimi

članki. Ker je imel časopis le malo odjemalcev in še manj predplačnikov, je moral ustaviti poslovanje po preteku dveh let. Vsakdo je pričakoval, da bosta izgubili pogum, ker so se druge ženske tako malo zanimale za gibanje. Motili so se. Par let pozneje je izšla zanimiva knjiga "The History of Woman Suffrage in America," pri kateri sta sodelovali obe in seveda tudi plačevali izgubo.

Mrs. Stanton je bila celo življenje vzgled izobražene in delavne ženske. S svojim možem je živela v lepem miru v zakonu skoro petdeset let. Bila je dobra žena in skrbna mati. Sedmero otrok je vzgojila in napravila iz njih dobre in koristne državljane, ki so naadljevali materino delo.

Časopisje, ki je vedno udrihalo po njej in jo je slikalo kot grobo, bojevito Amazonko, je po njeni smrti samo pripoznalo, da je ona pridobivala ljudi za svoje nazore s svojim lepim nastopom, lepim glasom, zgovornostjo in humorjem, ki se mu ni mogel nihče ustavljati.

Za svoje neumorno delo je bila plačana z zavednostjo, da je vršila dobro delo in da njeno življenje na zemlji ni bilo zastonj. Ko je umrla dne 26. oktobra 1902 v mestu New Yorku, je videla, da so se njene želje vse uresničile razen ene: ženska volilna pravica še ni bila takrat v veljavi.

Navodila za bolniško strežbo.

Pri notranjih poškodbah, to je kostolomih, nastopi zopet druge vrste krvavitev, ki naj jo strežnica pravilno umeva. Prva važna skrb mora tukaj biti, ali je krvavitev pri dotični poškodbi nevarna, iz katere žile prihaja kri. Ako je strgana žila odvodnica, najsibo na rokah ali nogah, tedaj rana močno kar v curkih krvavi, in kri je svetlo rudeče barve. V tem slučaju se preveže vedno nad rano, in sicer kar mogoče trdno, da se ustavi kri. Ako pa krvavi žila privodnica, tedaj je kri temno rudeče barve, in odteka bolj polagoma. Tukaj se preveže na enak način kakor prej, in sicer pod rano. Ko si tako ustavila kri, položi bolnika na varno primerno mesto, nato si sama svoje roke dobro izdrgni s ščetko in nohte ostriži, ter omij v mlačni vodi, kateri si dolala par kapljic lizola. Potem vzemi pinceto in z njo poberi iz rane, ako je kaj onesnažena in nasmetena od padca. Nato izperi in izčisti rano s prekuhano ohlajeno vodo. Ko si to storila, obveži rano z razkuženo belo gozo in vato kot pivno plastjo, in nazadnje s povojem; da cela stvar dobro drži. Obenem pošlji po zdrav-

Najenostavnejše sredstvo pri nevarnih krvavitvah na rokah ali nogah je podveza celega uda; kjer se kri pretaka po odvodnicah v smeri proč od srca, podveži ud med rano in životom. Najprimernejša podveza v takem slučaju bi bila drobna

Louise Starha.

elastična cev iz kavčuka, ki se rabi na primer za pretakanje vina, ali pa močan povoj. Podveza uda pa naj ne traja nad tri ure, ker bi sicer ud otrpnel in zamrl. Žil odvodnic ni težko poiskati, ker se poznajo po udarcih.

Ponesrečencem še pred prihodom zdravnika v prvi sili priskočiti na pomoč je dolžan vsakdo. To zahteva neomajna zapoved krščanstva, to zahteva plemenita ljubezen do bližnjega. Namen prve pomoči je ponesrečencem bolečine olajšati, hujše posledice preprečiti, da, včasih celo življenje rešiti, kajti zlasti pri močno krvavečih ranah vedno preti nevarnost vsled velike izgube krvi, in je lahko smrtna.

Opravilo strežnice za prvo pomoč je: bolnika spraviti na primeren kraj, ustaviti kri, napraviti nujno obvezo, bolnika okrepčati in zdravnika preskrbeti. Pri vseh nezgodah ali poškodbah je pred vsem potrebna prava razsodnost in preudarek od strani strežnice v vsakem oziru.

Kdaj je torej treba klicati zdravnika? Za vsako malenkost ni potrebno in tudi ne izvedljivo; zagotovljene pa naj bodo matere in gospodinje, da čim resneje bodo presojevale tudi malenkosti, ki so včasih le navidezne, tem manj pogreškov se jim bo pripetilo v življenju, in toliko več hujših nesreč jim bo mogoče preprečiti v raznih slučajih.

Državlanski katekizem.

Marie Prisländ.

POSTAVODAJA.

Kaj so postave? — Postave so pravila, ki uravnajo razmerje ljudi med seboj.

Zakaj imamo postave? — Postave imamo zato, da varujejo pravice ljudi v njih medsebojnem občevanju.

Kdaj postane potrebno za ljudi, da si naredijo postave? — Kadarkoli živi skupina ljudi v istem kraju, je potreba, da si naredijo postave, ki naj zadržujejo nekatere, da ne kršijo pravic ostalih.

Kako se delajo postave v tej deželi? — Postave si dela ljudstvo samo, kadarkoli postanejo iste potrebne.

Ali se lahko krivične postave razveljavijo? — V tej deželi lahko ljudstvo, ki si samo dela postave, razveljavi samo tudi tiste, ki se pronajdejo, da so brez koristi ali da so škodljive ali nepravilne.

Ali vsi ljudje delajo postave? — Ne; tega ne morejo storiti, ker je toliko postav potrebnih, da bi jim to delo vzelo ves njihov čas. Izvolijo si zato osebe, da jih zastopajo, in ti zastopniki tvorijo postavodajno skupščino.

Zakaj so za mesta potrebne posebne postave? — Zato, ker ljudje živijo ozko skupaj. Ljudje, ki živijo v mestih, morajo imeti postave, ki jih varujejo v prometu na ulicah, nadalje pred boleznimi in požari.

Kdo dela postave v mestih? — Postave v mestih dela mestni občinski svet ali mestna komisija. V vseh mestih pa nima občinski svet ali mestna komisija popolno oblast delati postave, ampak glasuje ljudstvo, kaj smejo storiti in kaj ne.

Ali lahko ljudstvo odobri kako postavo proti želji občinskega sveta? — Lahko, ako predloži kako postavo za glasovanje na podlagi takozvane inicijative. Postave z inicijativo in referendumom se sklenejo in odobrijo z večino glasov.

Kako se delajo postave v vseh naših 48 državah? — Postave se naredijo v vsaki državi v državni zakonodajni zbornici, katere potrdi governer iste države.

Kako se voli zakonodajna zbornica? — Ljudstvo voli zakonodajno zbornico, ki obstoji iz dveh posameznih skupin zastopnikov, ena se imenuje senat, druga pa "hiša zastopnikov" ali zbornica.

Ako governer ne podpiše postav, ki je bila sprejeta od zakonodajne skupščine, ali jo lahko zbornica sprejme brez governerjevega podpisa? — Da; navadno sme zakonodajna zbornica sprejeti postavo, kateri ugovarja governer, in sicer mora

taka postav biti sprejeta z dvetretinsko večino glasov.

Ali se lahko ljudstvo posluži inicijative in referendumoma tudi v sklepanju državnih postav? — Da, skoraj polovica naših držav ima postavo, po kateri lahko ljudstvo sklepa državne postave potem inicijative in referendumoma.

Katere važne ljudske zadeve lahko država urejuje potom postav? — Država lahko sklepa postav, ki se tikajo cest, potov, izobrazbe, policijskega varstva in lastninskih pravic.

Katere so tri zakonodajne skupščine v naši deželi? — Kongres Združenih Držav, zakonodajna zbornica posameznih držav in mestni občinski svet ali komisija.

Kakšne zakonodajne oblasti ima kongres Z. D.? — Kongres, ki se deli na dva dela, senatno in poslansko zbornico, ima oblast sklepati postav, ki se nanašajo na zadeve, ki se vseh držav. Vsaka država ima v senatu po dva zakonodajnika, v poslanski zbornici pa ima vsaka država po enega člana na vsakih 230,000 ljudi, živečih v državi.

Kako se sklenuje postav v kongresu? — Kadarkoli potrebujemo kako postav, se mora predložiti v kongresu tozadevni predlog, in ako ga potrdita obe zbornici in podpiše predsednik, je postav polnomočna.

Zakaj ima kongres moč sprejeti kako postav brez predsednikovega dovoljenja? — Zato, ker smo v Ameriki prepričani, da se lahko postav sklepa z večino vlade.

Ako se napravijo napake pri sklepanju postav, kaj lahko stori državljan, da se te napake popravi? — Skrbno si mora prizadevati, da se pouči o javnih zadevah, ter da glasuje za take postavodajalce, ki vedo, kaj je najboljšo za ljudstvo, in ki so pravični in pošteni zastopniki ljudstva, ki jih je postavilo v urade zakonodajne skupščine.

IZVRŠEVANJE LJUDSKIH POSLOV.

Kako odločuje ljudstvo, kaj se naj stori za njegov blagor? — Ljudstvo odločuje kaj želi, ali naravnost samo, ali pa po svojih zastopnikih v občinskem svetu, državni zbornici, ali pa kongresu.

Kdo izvršuje ljudske posle? — Izvrševalni oddelek vlade izvršuje posle v imenu ljudstva.

Kako je izvrševalni department sestavljen? — Ljudstvo izvoli glavnega izvrševalca, ki je v mestu župan, v državi governer, in v zvezi držav predsednik. Ti uradniki imajo dovoljenje izbrati si svoje pomočnike, katere potem navadno imenujejo svoj kabinet.

Kako se nastavi eksekutivni department za Z. D.? — Ljudstvo izvoli predsednika, podpredsednika, senatorje in poslance; predsednik pa sam imenuje načelnike raznih državnih oddelkov, ki si zopet izberejo sami svoje pomočnike.

Ali je način izbiranja načelnikov dober? — Da, ker na ta način napravimo predsednika odgovornega za može, katere si izbere, in ki so postavljeni na čelo državnih poslov.

Kako se javni posli izvršujejo v državi? — Ljudstvo izvoli governerja in več drugih uradnikov, governer si pa sam imenuje svoje pomočnike.

Ali je način vlade različen v posameznih državah od onega pri vladi v Washingtonu? — Da. V vsaki posamezni državi je uprava javnih zadev razdeljena med governerjem in drugimi uradniki. Governer nima toliko oblasti pri upravi države, kot jo ima predsednik pri narodnih zadevah.

Ako kak uradnik ne vrši svoje dolžnosti, ali ga lahko ljudstvo odstrani? — V mnogih krajih imajo način odpoklica "re-call", potom katerega lahko odstranijo vsakega uradnika. Ako večje število davkoplačevalcev želi odstraniti kakega uradnika, podpišejo tozadevno prošnjo, ki zahteva njegovo odstranitev, o kateri se potem glasuje. Najkrajši proces se pa napravi z uradniki, ki ne delajo v ljudski blagor, za časa volitev. Takrat se navadno ljudstvo iznebi neljubih uradnikov s tem, da izvoli druge na njih mesta.

SODIŠČA IN NJIH DELOKROG.

Zakaj imamo sodišča? — Sodišča imamo zato, da pazijo, da vlada pravičnost med ljudmi.

Kako ohranjajo sodišča pravičnost? — S tem, da preiskujejo slučaje oseb, ki so obdolžene kršenja postave, in prisojajo kazen onim, ki so bili krivim spoznani.

Kaj je sodišče mirovnega sodnika? — To je sodišče, kjer se poravnavajo prepiri radi malenkostnih svot, ali malih dolgov, ter se zaslišujejo slučaji oseb, obdolženih manjših zločinov. — Mirovni sodnik je voljen od ljudstva. V njegov urad spada še en uradnik, ki dostavlja zaporna povelja ljudem, proti katerim so bile obtožbe vložene. Mirovni sodnik ne izreče sam sodbe v vseh slučajih. Večkrat se skliče porota, ki zadevo odloči. Ako kaka oseba izgubi tožbo pri mirovnem sodišču, lahko naredi priziv na višje sodišče.

Kaj so mestna sodišča? — To so sodišča, pri katerih se zaslišijo osebe obdolžene manjših zlo-

činov ali prestopkov mestnih postav. Največ tožb razsodi mestni sodnik, vendar se lahko v gotovih slučajih tudi porota zahteva. Oseba, ki ni zadovoljna z razsodbo mestnega sodnika, lahko napravi priziv na višje sodišče.

Katero je naslednje višje sodišče? — Naslednje višje sodišče je okrajno ali okrožno sodišče (County or Circuit Court). — To sodišče zaslišuje bolj važne točke, ki ne spadajo pred mirovno ali mestno sodnijo. — Nekateri kraji imajo posebna kriminalna sodišča, na katerih sodijo osebe obdolžene zločinov. Podobno imajo nekatere države posebna sodišča za nedoletne otroke (Juvenile Courts). — Pri okrožnih sodiščih sodi porota, sodnik pa pazi, da se dejstva in dokazi na obeh straneh dobro pojasnijo; ako potem porota spozna obdolženca krivim, ima sodnik oblast določiti kazen. — Ako obdolženec ni zadovoljen z obravnavo in si misli, da se mu je zgodila krivica, lahko vloži svojo tožbo na vrhovno sodišče svoje države (State Court of Appeals).

Koliko je vladnih (federalnih) sodišč v Z. D.? — Tri so; okrajna sodišča (District Courts), okrožna prizivna sodišča (U. S. Court of Appeals) in najvišje sodišče Združenih Držav (U. S. Supreme Court). — Ta sodišča razsojajo vse tožbe oseb, zatoženih radi kršenja postav v Zjedinjenih Državah. Dalje razsojajo vse važne točke med državljani iz različnih držav Amerike, ter razsojajo v slučaju prepira med raznimi državami. Vse razsodbe na federalnih sodiščih se obravnavajo po istem načinu kot na manjših sodnijah, ter se razsojajo ali potom sodnika ali pa potom porote.

Kako se nastavijo sodniki? — Sodniki za državne sodnije so voljeni od ljudstva. Sodniki na federalnih sodiščih so pa imenovani od predsednika Z. D. — Najvišje sodišče (Supreme Court) naše dežele šteje devet članov, ki so v svoj urad postavljeni od predsednika Z. D. ter služijo toliko časa, dokler se prav obnašajo. Dolžnost tega sodišča je, da preišče tožbe, ki so bile obravnavane v nižjih sodnijah. Proti odloku tega sodišča ni več priziva.

Zakaj je v Ameriki vpeljana porotna obravnava? — Zato, ker smo prepričani, da je človek varnejši pred krivico, ako ga sodi več porotnikov, kakor pa le en človek, sodnik. Celo v ustavi Z. D. je zagotovljena pravica porotne obravnave vsakemu človeku, ki bi bil zatožen zločina; v vsaki tožbi se lahko zahteva porota kadar gre za premoženje, ki je vredno več kot \$20.00.

(Pride še.)

Ženski svet.

ZASLUŽNA ŽENA. — Koliko ljudi jo pozna? Bore malo. Le redki so med nami, ki vedo, da se je mudila med nami zadnjih šest mesecev žena, o kateri bo nekdanja vedela povedati zgodovina, da je bila vzgojevalka slovenske mladine brez primere, to in ono stran morja. Nobenih pozdravov, nobenih javnih nastopov, nobenih šopkov in nobenih solza. Mirno, kot je prišla, tako bo odšla. Slučajno si jo morebiti videla v tej ali oni naselbini kjer poučujejo mladino slovenske šolske sestre. Niti za las se ni ločila od drugih sestra reda sv. Franciška. Niti obleka, niti vedenje in tudi leta jo ne izdajajo. Mirna, tiha in skromna je predstojnica slovenskih sester, velečastita mati Madgalena Križanič O.F.M. iz Maribora v Jugoslaviji.

Nad 150 sestram in kandidatinj v Zedinjenih državah, nad 600 sester redovnic raztresenih po bolnicah, sirotišnicah in šolah in celo par sestra, ki delujejo med jugoslovenskimi naselenci v Argentini v Južni Ameriki, smatrajo sestro Magdaleno za svojo duševno mater. Malo je žensk, ki so bolj zaslužile to ime, kot velečastita mati Madgalena Križanič. Tam gori na zelenem Štajerju je začela zbirati slovenska dekleta iz najboljših družin, da so se odpovedale svetu in njegovemu napuhu, in posvetile svoje življenje Bogu in svojemu narodu. Dolgo let je temu; bilo je še v onih dneh, ko je bil edini greh v slovenskih obmejnih krajih biti zaveden Slovenec; takrat je delala, molila, prenašala molče očitke in trpela in učila slovensko deco v materinem jeziku, kljub vsem prepovedim vlade. Nihče bi ne verjel, da je že pred par leti praznovala petdeset letnico svojega redovnega življenja in delovanja med slovenskim narodom. Kljub temu je čila, delavna in zdrava, tako, da bi ji nihče ne prisodil polovico let. Njen korak je čil, beseda prožna in misel jasna kot beli dan.

Pred 25 leti se je prvič čulo njeno ime v Ameriki. Če se ne motim, je bilo v mesecu oktobru l. 1909, ko je Rev. Krumbotič, župnik hrvaške fare v Kansas City, dobil prve sestre iz Maribora, da so prevzele oskrbo tamošnje šole. Sestra Klotilda je hodila od tam poučevati slovensko deco v dvorano stare slovenske cerkve, dokler ni Rev. Anton Leskovic postavil farne šole. To je bila prva slovenska šola, ki je odprla vrata na stečaj slovenskim sestram. Na ta način je slovenska sestra prišla med svoj narod.

Zanimiva bo zgodovina slovenskih sester, kadar se bo pisala. Lahko se bo pisalo o revščini, o pomanjkanju, in dostikrat celo o zanjčevanju in neverjetnih naporih. Šestero sestra je našlo prezgodnji grob v tujini. Stopile so druge na njih mesto in nadaljevale z delom. Niti njih imena nam niso znana. Mi Slovenci smo se zanimali bore malo za njih blagor. Rekli smo po naši lepi stari navadi: Pomagal bo Bog. In res je pomagal Bog. V teku 25 let se je red razširil med Slovenci in Hrvati, število moči se je pomnožilo tako, da imajo

danes že 15 šol v svoji oskrbi, v katerih poučuje 90 sestra. Poleg tega so si ustanovile v Lemontu, Ill., svojo provincijalno hišo, ki služi kot višja šola in novicijat, in obeta s časom postati najvažnejša ustanova med slovenskim narodom v Ameriki.

Nič impozantnega ne vidiš pri materini hiši v Lemontu. Mala cerkev, mal konvent; vse leseno. Človek pri najboljši volji ne more preračunati, kam se spravi toliko število ljudi, ki živi pod streho. Niso stavbe, ki drže po koncu zavode, pač pa duh, ki vodi vsako ustanovo in ji daje moč. Duh, ki vodi vse to delo za Boga in za narod, ni nihče drugi, kot neutrudna velečastita mati Magdalena Križanič O.F.M. Čez nekaj dni, 15. junija, odide v domovino s parnikom Berengaria. Članice S.Ž.Z. ji želimo srečno pot, dobro zdravje in kličemo: Na ponovno svidenje!

ŽENSKES V MINNESOTI ZA BARAGOV SPOMENIK.

— L. 1846 se je napotil misijonar Baraga med Indijance, ki so bivali na severni obali jezera Superior, kjer danes stoje mesta Grand Portage in Fond du Lac. S seboj je vzel svojega indijanskega spremljevalca. Na potu po jezeru sta zašla v vihar. Indijance se je tresel od strahu, Father Baraga ga je pa tolažil z molitvijo. Ker ni bilo možno veslati, sta prepusila čoln vetrovom in božji previdnosti. Valovi so zanesli čoln k ustju reke Cross River v Minnesoti. Šele ko sta stopila na suho zemljo, sta zapazila, da ju je čoln sam privedel ravno na mesto, kamor sta bila namenjena. Iz hvaležnosti za čudežno rešitev sta postavila križ iz vej drevesnih debel in ga postavila na onem mestu. Dolgo vrsto let so pazili in popravljali Chippewa Indijanci ta križ v znak ljubezni in spoštovanja do njihovega apostola in zaščitnika. Reka, ki ni imela popreje nobenega gotovega imena, je dobila svoje ime po tem križu.

Ko se je praznovala stoletnica prihoda škofa Baraga v Ameriko, je duluthski škof Most Rev. Thomas A. Welch govoril na Evelethu v slovenski cerkvi in obljubil, da se bo zavzel zato, da se postavi spomenik tam kjer stopil na minnesotska tla škof Baraga. Na njegovo prizadevanje so se zavzele katoliške žene za to misel. The Duluth Diocesan Council of Catholic Women naznanja, da bo spomenik postavljen še to poletje in bo slovesno blagoslovljen v začetku jeseni. Mrs. Richard Bardon je blagajničarka Bishop Baraga Memorial fonda in ona vsoreiema darove za spomenik. Pomagajo ji pri tem delu vse katoliške župnije v duluthski škofiji.

ALI BO PRIŠLO DO TEGA? —

Miss Florence Rogge iz New Yorka je prišla na dan z novo idejo. Ljudje se ne zanimajo več dosti za pogrebe. Treba bo zopet vpeljati ples — pravi plesalka; ne takega odskakovanja in drsa-

nja po tleh, kot je v navadi v današnji "jazz" dobi, pač pa počasno in ritmično zvijanje in premikanje telesa, kot je v navadi pri klasičnih baletih. Balet je menda idealen ples za izražanje veselja in žalosti. Med klasičnimi Grki je bil v navadi ples pri pogrebih že pred tisoči leti. Zakaj bi ne upeljali kaj podobnega v današnjih dneh? se zvedavo vprašuje Miss Rogge.

Pogrebi niso več isto kar so bili. Ubila jih je prosperiteta. Pogreb je bil včasih za to, da se je izmoliel kak Očenaš za duše pokojnih. Pozneje se je izrabljala ta priložnost, da se je delala reklama za pogrebniško umetniško obrt. Marsikdo izmed nas se še spominja onih dni, ko pogreb brez godbe sploh ni bil noben pogreb. Ko smo se naveličali korakati na pokopališče ob zvokih godbe, smo zvrgli celo breme na svetlice in cvetličarje. "Do it with flowers"; to geslo je danes v veljavi ob vsaki priložnosti. Kadar ne vemo izraziti svojega veselja ali pa žalosti in dostikrat celo naše zanikarnosti na drug način, takrat zgrabimo za prvo in najbolj zlorabljeno sredstvo, za cvetlice. Cvetlice naj nadohčajo naše sozaljje, naše molitve, in največkrat tudi našo navzočnost pri pogrebih.

Katoliški pogreb pomenja zadnjo čast, katero cerkev skaže onim pokojnim, ki so se bojevali do svojega zadnjega diha za Kristusa in njegove ideale pod vodstvom tiste cerkve, ki jo je On sam ustanovil. V imenu Kristusovem predpisuje cerkev pri pogrebih sv. maše, gotove obrede in gotove molitve. Vse drugo je zloraba. Cvetlice so slučajno ravno sedaj v rabi. Lepe so in pomenljive, dokler jih rabimo v pravi meri. Kakor se pa zlorabljajo danes pri marsikaterem pogrebu, pa ne pomenjajo drugega kot strast zapravljanja in potrato. Ta orgija zapravljanja in uničevanja cvetlic pri pogrebih je dosegla take meje, da se vsem pametnim ljudem naravnost gnusi, in zato opazujemo pri vseh treznostnih sorodnikih, da darove cvetlic kratkoma odklanjajo.

Med tem, ko protestantizem izgublja svoj pomen in se polagoma potaplja v paganstvo, bi katoličani morali gledati na to, da bi se držali proč od vsega, kar količkaj spominja na paganske običaje. Razvadje in zlorabe ne pomenjajo drugega kot to, da se ljudstvo zaveda, da življenje pokojnega še ni končano s pogrebom, in kdor ne veruje v besede Kristusa, skuša potolažiti svojo vest na kak drug način. Pokojnim dolgujemo čast in hvaležen spomin. Vse to izraža veren človek na ta način, da se udeležiti pogreba in moli za duše pokojnih. Iz skušnje vemo vsi, da tam, kjer je največ ovenelih cvetlic, tam je po navadi najmanj molitev.

Videli smo že toliko razvad pri pogrebih, da se nam ne bo zdelo nič čudnega, če se počasi upeljejo tudi baleti pri pogrebniških obredih. Običaji pri pogrebih v tej deželi se spreminjajo ravno tako kot moda. Danes je v rabi ena zloraba, drugič zopet druga. Le eno zdrava-

(Dalje na strani 115.)

URADNA POROČILA

Izredni letni prispevek.

Naša pravila določujejo, da se za vsako leto v mesecu juliju razpiše 50c v pomoč Zarji. Da bo članicam, ki so zadnje čase pristopile, jasno, zakaj ta doklada, bodi povedano tole: — Ko se je Zveza ustanovila, se je določil asessment 25c na mesec, dasi takrat nismo imele lastnega glasila. Ko smo začele izdajati svoj list, s katerim so zvezani veliki stroški, se asessment vsled tega ni zvišal, pač pa je zadnja konvencija določila letno doklado listu v pomoč, in sicer v znesku 50c. S tem bi se naj nekoliko povrnili stroški, ki jih imamo z listom. Ker se pa bile lansko leto izredno slabe delavske razmere, je gl. odbor znižal doklado na polovico. Tudi letos niso razmere boljše, po nekod še slabše, zato

je celokupni gl. odbor (razen ene uradnice) odobrila, da se tudi letos zniža ta doklada na polovico, ter se pobere samo 25c namesto predpisanih 50c. Poleg tega je gl. odbor še določil, da so vse tiste članice, ki bodo sedaj meseca junija pristopile, od te doklade za l. 1932 oproščene.

Sestre tajnice naj blagovolijo vzeti na znanje to poročilo, ter naj meseca julija od svojih članic poberejo po 25c doklade, one pa, ki bodo v juniju pristopile, pa popolnoma oprostijo od doklade.

Za glavni odbor:

Marie Prisland, predsednica
Josephine Račič, tajnica.

Pismo glavne predsednice.

Oh ta Minnesota! Na karpet kliče glavne uradnice. — Podružnica iz McKinley hoče nagrado za 100% članstvo v svoji naselbini. Kaj si vse ženske ne izmislijo. Sicer pa ideja ni ravno slaba, želeti bi le bilo, da bi se še kateri drugi podružnici zahotelo 100% članstva, na primer v naselbinah Cleveland, Chicago, Pittsburgh, Milwaukee in drugih večjih skupinah. To bi hitro narastla naša Zvezica. — Podružnici iz McKinley obljubim, da bom njihovo zadevo prinesla pred sejo gl. odbora meseca julija, ki bo gotovo določila kako "šterno" za to pridno podružnico.

Kakor iz dopisov razvidim, je skoro sleherna podružnica imela neke vrste program za Materinski dan, kar je priznanja vredno. Upam, da ste povsod imele dobre uspehe.

Naše mlade so se tudi začele na noge postavljati. Čimdalje več dopisujejo. Upam, da bo pri tem ostalo, to se pravi, da se bo še zboljšalo; saj veste, kdor ne napreduje, nazaduje. Vse vemo, da znajo naše mlade dobro slovensko govoriti, vendar kadar gre za pisavo, jim pa le angleščina najbolj gladko teče. Toraj le pridno dopisujte!

Iz zadnje številke Zarje razvidim, da imamo dve jako odlični članici pevki, sestro Mitzi Grdina in sestro Justino Cieblinski. Obema iskreno častitam in jima želimo najboljšega uspeha. Kadar bi katera izmed njih priredila koncert, naj si naše članice v dotični naselbini vzamejo za svojo dolžnost, da prireditve posetijo. — Razen teh dveh imamo še več odličnih članic, in dobro bi bilo, da zvemo za nje. Imamo članice, ki so glavne uradnice drugih organizacij, nekatere članice imajo mestne službe, zopet druge se odlikujejo po kakem drugem poklicu. Na vse te članice smo lahko ponosne, in ponovno povdarjam, dobro bi bilo, da vsi zvemo, kje se nahajajo. Poročajte o njih.

Ker vedno sitnarim o tej kampanji, bi bilo naravnost čudno, da ne bi imela zadnje besede predno se zaključi. Ker je ta številka zadnja, (ko izide druga bo kampanja že končana ali pa ji bodo potekali poslednji dnevi), zato moram porabiti še ta trenutek, da še enkrat zapojem staro pesem o pridobivanju novih članic. Veste, priznati moram, da sem s potekom kampanje zadovoljna, ker v teh slabih časih je res težko agitirati, in če hočem biti čisto odkritosrčna, moram celo priznati, da znate čudeže delati: ker se mi je pa noč in dan sanjalo o petih tisočih članstva, sem v to številko tako zaverovana, da kar ne morem razumeti, zakaj smo šc tako daleč proč od njega. Če že nikakor ne sme biti meni ustrezno, pa dajmo vsaj zadnjo kampanjo v številu posekati. Napnimo vse moči ta zadnji mesec in oberimo vsak kot, pretaknimo vse hiše in spravimo vse dobre ženske v Zvezo. Obljubim vam, da bom potem dala mir vsaj do Božiča.

Članica od št. 26 iz Pittsburgha je takole zapisala: "Kako je podružnica v naši naselbini vse prebudila? Vse je oživila, staro in mlado." Kar stori podružnica za naselbino, to je storila organizacija med narodom. Ne bile bi naše ženske povsod tako upoštevane, ako bi ne imele svoje organizacije. Zato smo res dolžne agitirati za Slovensko Žensko Zvezo. Z nieno močjo bo rastla tudi naša moč in ugled, ne le med jugoslovanskim narodom, ampak tudi med Amerikanci, ki znajo upoštevati organizirano moč.

Pozdravljene!

Marie Prisland.

P. S. — Podružnice št. 17, 33, in 35 ponovno prosim, da mi pošljejo svojo zgodovino.

Izobraževalni klubi.

Albina Novak.

POČASI, vse prepočasi se zavedajo posamezne podružnice, da leži pogoj življenja in napredka naše Zveze v izobraževalnih klubih. Marsikatero besedo sem že zapisala v vspodbudo, da se naj klub ustanovi pri vsaki podružnici, kako naj se ustanovi in kako naj deluje. Večina podružnic se je odzvala zelo povoljno. Pri vseh teh vidimo živahno gibanje ob vsaki priliki in vsestranski napredek. Voda, ki teče hitro, se nikdar ne usmrači. Podružnice pa, ki se ne zmenijo zato, da bi ustanovile svoj klub, zaostajajo in jim vedno vsega primanjkuje. Ko pregledujem pisma od takih podružnic, vedno najdem eden in isti vzrok, zakaj podružnica ne more nikamor naprej; povsodi se najde ali ena ali pa več članic, ki si smatrajo za svojo sveto dolžnost pregosti sejo za sejo, ali pa podreti vsak predlog, naj si bo še tako dober. Gorje podružnici, ki ima v svoji sredi kako teto Nergo ali pa teto Cokljo, in upošteva njene nasvete in ugovore!

Teta Nerga! Kdo je ne pozna? Rojena napačnega dne, napačnega meseca v napačnem letu, živi med napačnimi ljudmi v napačni dobi. Sama ve, da je na napačni poti, in da so drugi še dosti bolj. Od seje do seje ne premišljuje družega, kot kako bo napravila skisano življenje še bolj kislo sebi in drugim. Ali ste že kedaj hodili po gozdu v starem kraju? Ali ni bilo lepo? Smreka stoji pri smreki, borovec maši odprtine; vse je na mestu kot ima biti v vsakem pravem gozdu. Veverica se spreha po vejah, ptice pevke se skušajo katera bo prekosila drugo v petju. Zdi se ti, da stojiš v mogočni katedrali. Nikogar ni, ki bi motil sveti mir. Nehote ti uide oko proti nebu in tiha molitev se ti ukrade iz srca v zahvalo za miren užitek sredi gozdne samote. Naenkrat pretrga ta svečani mir škripanje iz daljave. Ci-ci — civi-ci — reski — ci-vi-bum. Voz se pomika po soteski, in čim bližje prihaja, tem bolj narašča cviljenje in škripanje. Konečno ne vidiš in ne slišiš družega kot voz. Veverica je zginila, ptice so utihnile; še celo molitev je zastala nekje v grlu. Tako približno je razpoloženje na seji, kjer vlada teta Nerga.

Teta Coklja ni nič boljša. Slabo je bilo vedno na svetu, sedaj je najslabše. Ko se je dežela kopala v zlatu in bogastvu je bilo slabo, ker je bilo preveč dela, danes je zanič, ker se ne dela! Svet je bil vedno dolina solz! Pri društvu je treba vedno le plačevati, in na vsakem niklu se po-

znajo krvavi žulji! Plese in veselice predlaga vedno le ona, blizu pa ne pride nikdar, da bi pomagala zamašiti vrzeli v društveni blagajni. Uboga teta Coklja in še bolj uboga podružnica, v kateri imajo odločilno besedo take tetke!

Dolgo let je temu, ko sta živela v mali vasici na Slovenskem dva dobra in trdna kmeta. Vsi smo jih poznali. Bila sta si soseda in dobra prijateljca. Pomagala sta si eden drugemu pri delu, in božji blagoslov se je poznal pri vseh njihovih podjetjih. Vse jima je šlo po sreči dokler ni prišla vmes beseda zaradi mladega petelina.

Janezov petelin je bil tak, da ga je občudoval vsakdo. Bil je mlad, postaven in lepo rejen; glas pa tak, da si ga čul v sosednjo vas. Le eno slabo navado je imel: ni si dal dopovedati, kaj je naše in kaj je vaše. Beseda in tudi kamenje ni izdalo nič. Kadar se mu je ravno zazdelo, je pustil svojo družino in jo udaril po svetu. Konečno jo je staknil pri Francetovih. Solato so ravno posejali pri Francetovih zadaj za podom. Lepega pomladanskega dne je obležal petelin na Francetovi njivi. Nihče ga ni hotel pobrati. Janez je dolžil Franceta, da mu je ubil petelina, France je pa molčal in s tem pritrdil.

Petelinova smrt je zavezala jezike obema družinama. Nikdar več nista spregovorila soseda med seboj, razen kadar sta se srečala pred sodnijo. In čim večkrat sta se srečala, tem bolj je rastlo sovraštvo v njihovih srcih. Francetovo posestvo je bilo prodano na dražbi. Janez se je pa udal pijančevanju. Konec pravdi in sovraštva je napravila influenza, ki nikomur ni prizanašala. Janeza se pokopali v pondeljek na istem pokopališču kot Franceta dober teden dni pozneje. Komaj za en skok si ležita narazen. Otroci hodijo na grobove obeh in premišljujejo, kakšno dedščino sta jim zapustila očeta — zaradi enega samega petelina.

Edino, kar velja med človeškimi otroci na zemlji, je prijateljstvo. Kaj premoženje, kaj slava, kaj moč? S smrtjo bo šlo vse s telesom v grob. Le naša dobra dela bodo ostala in ostali bodo prijatelji, ki se nas bodo spominjali zaradi naših dobrih del.

Kadar greš na sejo, pojdi z zavestjo, da podružnica potrebuje tebe in mene zato, da bi napravili kaj dobrega za skupno korist. Prvi pogoj za skupno sodelovanje in za uspeh je pa mir, — največji blagoslov med človeškimi otroci.

V tej številki priobčujemo tudi pismo predsednika Rafaelove družbe v Ljubljani, ki prosi, naj Zveza pomaga nabirati razne podatke, ki bodo tvorili gradivo, na podlagi katerega se bo dala pisati zgodovina ameriških Slovencev. Razume se, da bomo pomagale kar največ je v naši moči. Kakor hitro bo enkrat ta kampanja v kraju, bomo omenjeni zadevi na tem mestu posvetili posebno pozornost. — Urednica.

Poročilo gl. tajnice.

Najbolj uspešne agitatorke do 1. maja so:

Annie Trdan (za št. 38 in 52)	22 novih
Josephine Barbarič (5)	15 "
Jennie Južina (17)	12 "
Anna Grozdanč (15)	11 "
Frances Ošaben (6)	11 "
Johanna Dolinar (38)	10 "
Jennie Barle (15)	9 "

Pri posameznih podružnicah pa kaže kampanja do 1. maja najlepše sadove v temle redu:

Št. 23, Ely, Minn.	36 novih
Št. 38, West Allis, Wis.	34 "
Št. 38, Chisholm, Minn.	26 "
Št. 15, Newburg, Ohio	24 "
Št. 5, Indianapolis, Ind.	20 "
Št. 25, Cleveland, Ohio	20 "

Majeva poročila bodo to razmerje zopet spremenila. Kakor hitro bodo vsa skupaj, bo objavljen izid kampanje do

1. junija v Am. Slovincu. Ker številke še vedno niso posebno visoke, zna katerakoli podružnica, ki se do zdaj še skriva, v zadnjem mesecu priti navrh. Lansko leto se je končala kampanja tako, da so imele štiri prve podružnice, 104, 100, 91 in 90 novih članic. Kakšne načrte skrivajo kujejo letos posamezne podružnice in posamezne agitatorke, za enkrat še ne vemo. V enem mesecu prav živahne kampanje se dajo napraviti malo manj kakor čudeži.

In, še enkrat prosim, poslužite se vseh sredstev, ki so na razpolago, predno suspendirate kako sestro. Za podružnico ni častno le to, da dobi mnogo novih članic, temveč tudi to, da obdrži vse prejšnje člaustvo. Vsaka posamezna članica je dragocena za našo organizacijo. Nekatere tu pa tam morda stalno zanemarjajo seje in ne poravnavajo prispevkov ob času. Namesto, da bi jim kar pokazale zobe, jim raje podajte roko, stopite z njimi v pismeni ali osebni stik. Se mnogokrat zgodi, da mrzla članica kar čez noč postane ena najbolj gorečih in delavnih.

Josephine Račič.

NOVE ČLANICE V MESECU APRILU 1932.

Podr.:	Ime nove članice:	Ime agitatorice:	Podr.:	Ime nove članice:	Ime agitatorice:
2	Mary Grosko	Mary Tomazin		Mary Deyak	" "
5	Mary Lambert	Josephine Barbarič		Mary Gnidica	" "
	Ana Moze	" "		Hannah Markun	Johanna Markun
	Theresa Ratkovic	" "		Mary Novak	Frances Mehle
	Frances Stergar	" "		Agnes Skraba	Mary Pucelj
	Mrs. Chas. Stevens	" "		Rose Sile	Mary Rom
	Antonia Trdan	" "		Frances Vidmar	" "
	Mary Milharcić	Mary Dragan		Angela Deyak	Mary Simonich
	Judita Markic	Mary Dugar		Angela Kriznar	Mary Skalar
	Regina Cadramaz	" "		Agnes Palcar	" "
	Anna Konechnik	Mary Konechnik		Angela Vidmar	" "
6	Frances Garbor	Frances Osaben	25	Mary Polajnar	Mary Zbashnik
	Frances Stopar	" "		Josephine Kranjc	Mary Otonicar
	Angela Tancek	" "		Mary Kolegar	Mary Fabjancic
	Albina Trenta	" "		Antonia Susel	Theresa Kuhar
	Mary Zakrajsek	" "		Anna Klancar	Dorothy Strnisa
	Stephania Matozel	A. Zagar, A. Zupec		Julia Slogar	Anna Zaversek
	Cecilia Krancz	Mary Mekina	26	Elisabeth Hrvatin	Mary Bahor
10	Ella Petrick	Marianna Henigman		Rosalia Golob	Mary Martincich
	Mary Petek	Mary Sluga	32	Julia Bencelich	Jennie Grdina
12	Amalia Madronich	Mary Benchich		Julia Bencelich, Miss	" "
	Rose Wigele	Mary Kopac		Nettie Meglin	Mary Sintic
	Josephine Berginz	Josephine Pung		Rosie Juratovac	Mrs. Potokar
15	Angela Arko	A. Grozdanic		Mary Gregorin	Theresa Zdesar
	Mary Boldin	in J. Barle		Anna Hocevar	" "
	Amalija Kodek	" "	36	Theresa Lestic	Annie Purkat
	Mary Levak	" "	40	Agnes Jancar	Frances Bresak
	Mary Paulin	" "	41	Julia Centa	Mary Zibert
	Rose Plesh	" "	42	Anna Boh	C. Oblak, A. Legan
	Jera Pric	" "		Josephine Franetich	" "
	Anna Thomas	" "		Mary Franetich	" "
	Frances Cerne	Paulin Zupancic		Mary Gregorcic	" "
17	Jennie Bevez, Miss	Jennie Juzina		Antonia Kastelic	" "
	Anna Gazick	" "		Nickoleta Lerchbacher	" "
	Fannie Komar, Miss	" "		Frances Lipnos	" "
	Anna Senica	" "		Rose Novak	" "
18	Annie Jerina	Mamie Hoffert		Julia Podpadec	" "
	Mary Sodja	Jennie Sodja		Caroline Plute	" "
	Mary Turk	" "		Theresa Simoncic	" "
	Catherine Meseć	Rose Meseć		Josephine Stavec	" "
20	Antonia Riffel	Clara Blaess		Mary Stavec	" "
	Mary Sukle	" "		Theresa Zimsek	" "
	Anna Skoff	Jennie Mustar	43	Stella Yernesek	Maria Hudaj
22	Mary Stefanich	Rose Smole	47	Louise Glavan	Antonia Sila, Sr.
	Agnes Zajc	" "		Mary Perhne	L. Zidanic (Rswd)
23	Mary Dolentz	Mary Dolenc	50	Antonia Tanko	Mary Marsich
	Gerica Ulbar	Frances Yakich	52	Jennie Bizak	Jennie Martincic
	Gertrude Lah	Mary Logar			
	Angela Zobetz	" "			

V APRILU JE BILO VSEGA SKUPAJ 96 NOVIH.

FINANČNO POROČILO S.Ž.Z. ZA MESEC APRIL 1932.

DOHODKI:

Št.	Podružnica	Mesečnina	Pristopnina	Doklada	Razno	Zarja	Skupaj	Št. članic
1.	Sheboygan, Wis.	\$ 17.40	\$ —	\$ —	\$ —	\$11.60	\$29.00	115
2.	Chicago, Ill.	9.15	.75	—	—	6.10	16.00	61
3.	Pueblo, Colo.	18.90	—	—	—	12.60	31.50	126
4.	Oregon City, Ore.	4.35	—	—	—	2.90	7.25	29
5.	Indianapolis, Ind.	8.55	7.50	—	—	5.70	21.75	57
6.	Barberton, Ohio	13.20	5.25	—	—	8.80	27.25	88
7.	Forest City, Pa.	8.85	—	—	—	5.90	14.75	59
8.	Steelton, Pa.	7.80	—	1.00	—	5.20	14.00	52
9.	Detroit, Mich.	8.40	—	—	—	5.60	14.00	56
10.	Cleveland, Ohio	57.15	1.50	—	.25	38.10	97.00	379
11.	Eveleth, Minn.	11.55	—	—	—	7.70	19.25	77
12.	Milwaukee, Wis.	24.90	2.25	—	—	16.60	43.75	166
13.	San Francisco, Calif.	11.70	—	—	—	7.80	19.50	78
14.	Nottingham, Ohio	36.00	—	—	—	24.00	60.00	240
15.	Newburgh, Ohio	15.60	6.75	—	—	10.40	32.75	104
16.	So. Chicago, Ill.	8.10	—	—	—	5.40	13.50	54
17.	West Allis, Wis.	10.65	3.00	—	—	7.10	20.75	71
18.	Cleveland, Ohio	8.85	3.00	—	—	5.90	17.75	59
19.	Eveleth, Minn.	34.50	—	—	—	23.00	57.50	230
20.	Joliet, Ill.	35.25	2.25	—	—	23.50	61.00	235
21.	Cleveland, Ohio	8.40	—	—	—	5.60	14.00	56
22.	Bradley, Ill.	3.30	1.50	—	—	2.20	7.00	22
23.	Ely, Minn.	19.35	12.00	—	1.30	12.90	45.55	129
24.	La Salle, Ill.	8.25	—	—	—	5.50	13.75	55
25.	Cleveland, Ohio	81.30	3.75	—	—	54.20	139.25	541
26.	Pittsburgh, Pa.	15.75	1.50	.75	—	10.50	28.50	104
27.	North Braddock, Pa.	7.35	—	—	—	4.90	12.25	49
28.	Calumet, Mich.	11.25	—	—	—	7.50	18.75	75
29.	Broundale, Pa.	2.85	—	—	—	1.90	4.75	19
30.	Aurora, Ill.	2.55	—	—	—	1.70	4.25	17
31.	Gilbert, Minn.	9.60	—	—	—	6.40	16.00	64
32.	Euclid, Ohio	11.85	4.50	—	—	7.90	24.25	85
33.	New Duluth, Minn.	3.60	—	—	—	2.40	6.00	23
34.	Soudan, Minn.	3.45	—	—	—	2.30	5.75	23
35.	Aurora, Minn.	1.95	—	—	—	1.30	3.25	13
36.	McKinley, Minn.	7.35	.75	—	—	4.90	13.00	49
37.	Greaney, Minn.	2.85	—	—	—	1.90	4.75	19
38.	Chisholm, Minn.	19.95	—	—	—	13.30	33.25	133
39.	Biwabik, Minn.	3.15	—	—	—	2.10	5.25	21
40.	Lorain, Ohio	3.60	.75	—	—	2.40	6.75	24
41.	Cleveland, Ohio	27.60	.75	—	—	8.40	46.75	187
42.	Maple Heights, Ohio	4.65	10.50	—	—	3.10	18.25	31
43.	Milwaukee, Wis.	8.85	.75	—	—	5.90	15.50	59
44.	Valley, Wash.	1.05	—	—	—	.70	1.75	7
45.	Portland, Ore.	3.30	—	—	—	2.20	5.50	22
46.	St. Louis, Mo.	3.90	—	—	—	2.60	6.50	26
47.	Garfield Hgts., Ohio	15.90	1.50	—	.50	10.60	28.50	106
48.	Buhl, Minn.	2.25	—	—	—	1.50	3.75	15
49.	Noble, Ohio	2.70	—	—	5.00	1.80	9.50	18
50.	Cleveland, Ohio	8.10	.75	—	—	5.40	14.25	53
51.	Kenmore, Ohio	2.70	—	—	—	1.80	4.50	18
52.	Kitzville, Minn.	1.35	.75	—	—	.90	3.00	9

Obresti od štirih Liberty bondov	\$660.90	\$72.00	\$1.75	\$7.05	\$440.60	\$1182.30	4408
Obresti od City of N. Y. bonda						85.00	
						21.25	

SKUPAJ

\$1288.55

STROŠKI:

Za umrlo Mary Novine podr. št. 10 (roj. 2. feb. 1870, prist. 20. nov. 1927, umr. 23. apr. 1932)	\$100.00
Za umrlo Frances Poliš, podr. št. 10 (roj. 7. maja 1897, prist. 23. maja 1927, umr. 15. apr. 1932)	100.00
Za umrlo Mary Zunič, podr. št. 26 (roj. 2. maja 1887, prist. 9. maja 1929, umr. 15. apr. 1932)	100.00
Za umrlo Hermina Simonič, podr. št. 25 (roj. 9. mar. 1884, prist. 12. maja 1930, umr. 26. mar. 1932)	50.00
Tiskarna, aprilova Zarja in adresar	244.96
Uradna soba za april	10.00
Poštnina za Zarjo (P. O. deposit)	10.00
Znamke	6.50
Pošiljanje apr. Zarje (delo)	17.00
Upravne potrebščine	1.50
Uradne plače: duh. nadzornik \$10.00, gl. predsednica \$25.00, gl. tajnica-urednica \$100.00	135.00
SKUPAJ	\$774.96

Balanca 31. marca 1932	\$24,172.81
Dohodki v aprilu	1,288.55
Skupni dohodki 30. aprila	25,461.36
Stroški v aprilu	774.96

PREOSTANEK V BLAGAJNI 30. APRILA 1932 \$24,686.40

Josephine Račič, gl. tajnica.

Podružnica št. 1, Sheboygan, Wis. — Zadnja seja je bila najbolj luštna izmed vseh; tako smo rekly vse. Naša sestra Mary Repenšek nam je na zanimiv in humorističen način pripovedovala svoje doživljanje iz potovanja v Ameriko, in tudi, kako se je angleščine učila. Miss Mary Versay nam je lepo zapela dve mični pesmici, nakar so še vse druge članice udarile v vižo, da se je razleglo po vseh kotih in krajih in gotovo prepodilo vse miši, ako jih je kaj. Sestra Ana Podbregar nam je postregla s sladoledom in sicer zato, ker je ravno poteklo 24 let odkar je prišla v Ameriko. Sestri Modic in Mohar, ki sta nam preskrbeli prijetno zabavo oni večer, sta nas pa še s okusnimi keksi potriali. Tudi tri nove članice smo sprejele, da ne bo naša podružnica imela samo črtico v Zariji. Le pazite, pride še nekaj novih meseca junija.

Sedaj pa od predstave, ki se je vršila na Materin praznik. Igro "Vsi in vse za Mater" so predstavljali sledeči: Mrs. Johana Mohar, Julia Jenko, Mary Kovačič, Gabriela Barbuch, Mary Eržen, Louis Melave, Frank Zagožen, V igri "Sambo's Party" pa so bili sledeči: Margaret Prislund, Veronica Zavrl, Mary Mešnič, Mary Versay, Mary Suscha, Julia Babošek, Frank Zajc, Leo in Roman Majcen, Theodore Prislund, Frank Ribich, Joseph Barbuch, Frances Ribich je pozdravila vse mamice in navzoče občinstvo, Annie Zor in Mary Zagožen sta lepo deklamirali materam, Mary Suscha in Christina Babošek sta jim zapeli "Little Mother". Beračka je predstavljala Mary Kovačič; Josephine Kovačič se je pa spomnila umrle članice, sestre Ane Jerale. — Mrs. Mohar in Elsie Sebanc sta zapeli "Bledi Mesec", in "Majniku v Pozdrav", vsa dekleta naše podružnice so pa v zboru zapele "Vse mine", in "Kje je moj mili dom". Navrgle so še "Springtime in the Rockies". Dekleta od podružnice so naši glavni predsednici Mrs. Prislund izročile lep šopek cvetlič, kot "Materi Slov. Ženske Zveze". Končno so se vsi igralci in igralke, pevci in pevke poslovile s pesmico "Lahko noč, mamica". Tak je bil program. Posameznih točk ne bomo hvalile, ker je bilo vse izvrstno. Vsak in vsaka se je poglobila v svojo vlogo, in moramo dati priznanje, da je bila predstava dovršeno proizvajana. Naša iskrena zahvala vsem igralcem in igralcem, pevcam in pevcom, ker so se tako dobro potrudili za to predstavo. Najlepša zahvala pa naši ljubi častiti šolski sestri Lavoslavi, ki je neumorno učila igralce, ne glede da je včasih bilo treba velike potrpežljivosti pri lahkoživih mladini. Zahvalo smo dolžni pijanistinj Mrs. Jennie Gorenz, kakor tudi otrokoma sestre Frances Chuk, za godbo, ter vsem, ki so na kak način pomagali pri programu. Najlepša hvala pa, seveda, občinstvu, ki je to predstavo posejilo. Videli smo marsikatero solzo, ki se je blestela v očeh naših mamic. Bila je solza veselja, solza ginjenja. Najlepše se je

eni članici zgelo to, da smo se spomnile tudi umrlih. Rekla je: "Slabi časi so; težko plačujem, pa tega društva že ne pustim. Ko se me moja družina in prijatelji ne bodo več spomnili, se me bo to društvo še vedno spominjalo."

Še enkrat lepa hvala vsem, ki so na ta ali oni način pomagali, da smo slavnostno praznovali najlepši narodni praznik, Materinski dan.

Odbor podružnice:

Teresa Zagožen, predsednica
Mary Eržen, tajnica
Mary Ribich, blagajničarka.

Št. 2, Chicago, Ill. — Zadnje seje 12. aprila se je udeležilo ravno trideset članic. Sprejele smo tudi sedem novih. Uradne stvari smo hitro opravile, potem pa smo začele igrati "bunco". Bilo je vsega skupaj devet nagrad; prvo je dobila Mrs. Mamie Fabian. Po igranju so bila servirana okrepčila, o katerih so se vse navzoče izrazile jako povoljno. Naj se tukaj v imenu vseh članic zahvalim Mrs. Martin Kremesec za izvrstno ajdovo potico, Mrs. Račić za okusne rozete (flancate), Mrs. Stayer za darovano košarico grocerij, Mrs. Jelencič za kavo, Mrs. Primožič za rudeči "čaj" in drugim. Senviče in kavo sta pripravili Mrs. Mary Tomažin in Mrs. Stanley Kozek. Tudi druge sestre so pomagale z delom ali darom, za kar jim bodej najlepša hvala. Mrs. Tomažin in Mrs. Clara Foys sta se najbolj potrudili, da bi pridobili novih članic. Do sedaj je kampanja povečala našo podružnico za 15 novih. To je že lep napredek, se lepši napredek pa se kaže v tem, kako si naše odbornice in druge sestre prizadevajo, da bi se v podružnici okrepil in še bolj razširil družabni duh in bi naši sestanki postajali čim dalje bolj privlačni in zanimivi in čim dalje težje pričakovani. V tem oziru smo letos posebno veliko napredovale in vse kaže, da bomo še bolj. Za vse to se posebno trudi naša blagajničarka Mrs. Tomažin. **Prejdenega finančnega napredka naj niti ne omenjam.** — Cenjene sestre, poprimimo vse skupaj in potegnimo voz naše podružnice letos prav daleč naprej. Dosežani letošnji vsestranski uspehi naj nas bodrijo k še večjim uspehom v bodočih mesecih. Ne pozabite se vsaka ozreti malo po nadaljnih novih članicah, pred vsem pa ne pozabite na sejo dne 9. junija; bomo imele zopet kaj okrenčil na razpolago in najbrž bo po seji še nekaj bolj veselega. — **Mrs. Matilda Duller**, predsednica.

Št. 5, Indianapolis, Ind. — Zadnje seje smo imele 1. maja v stari šoli; udeležilo se je še precej članic in pristopilo je tudi deset novih. Prihodnja seja se vrši 5. junija v stari šoli in sicer o pol treh, ne pa ob treh, kot je bilo do sedaj. In pridite vse članice na to sejo; več nas bo, boljše je, ker vsaka nekaj ve. Pridite tudi mlajše žene in dekleta, da ne bomo zmeraj samo starejše hodile skupaj, saj imate še dosti časa

po seji se vsaka s svojimi prijateljicami se poveseliti. — Štorklja se je oglasila pri naši članici Mary Turk na Haugh St., in pustila malega sinčka; želimo ji zdravega in veselega. — Naš piknik ne bo na 12. junija, kot je bilo že omenjeno; vzrok je zaključek šole. Vršil se pa bo ta piknik na 19. junija na Kessler Blvd.; če bo slabo vreme, bo piknik v šolski dvorani, kakor po navadi. Vabljeni ste vsi rojaki in rojakinje iz naselbine, da nas posetite ta dan, saj je prvi piknik letos v naši naselbini. Dolžnost je nas vseh članic, da vsaka pripelje svoje prijatelje na ta piknik, saj ima vsaka kakšnega prijatelja. Tudi zaplesalo se bo lahko, katerega bo veselilo. Vse potrebne reči preskrbi odbor. Ključem na veselo svidenje na 19. junija — **Mary Dragan**, predsednica.

Št. 6, Barberton, Ohio. — Na naših sejah se imamo vedno dobro. Članice rade pridejo na seje. Zadnjič smo imele zopet sedem novih mladih lepih deklet, kdo bi jih ne bil vesel. Upamo jih še nekaj dobiti; ker ni ravno velik asessment, se še dobi kako novo, da se pa mora več plačati, bi jih pa težko dobile. Ampak me dve z našo tajnico hočeva obljubljeni broške, in skoro jih imava. Pa naše članice rade pomagajo; ravno sedaj pred igro se jih je več priglasilo, da bodo pomagale kjer bo treba. Že naprej se zahvalim materam, ki pomagajo otroke učiti doma; sam otrok se ne more, ker ne razume in ne zna, samo pri vajah si tudi ne more vsega zapomniti, če pa matere sodelujejo z onim, ki uči, je pa uspeh zagotovljen. Kako bo prireditev uspela, poročamo drugič. Članice pa vabim, da se že za naprej tako pridno udeležujejo seji. Včasih se kateri zmisli in prinese kakih dobrih keksov in kavo, kako se pa tudi prileže! — Pozdravljene vse! — **Jennie Okolish**, zapiskarica.

Št. 9, Detroit, Mich. — Ne morem si kaj, da ne bi najprej povedala, kako lepo praznujemo pri nas Marijin mesec. Vsak večer hodimo k Šmarnicam, vsak večer je polna cerkev, vsak večer molimo in pojemo. Kateri smo znali slabo peti poprej, pojemo zdaj dobro, kateri so pa že prej znali dobro, pojejo pa zdaj izvrstno, ko nas vadijo naš župnik Rev. Father Odilo; vsakdo, ki je živ, lahko priloži. — Prvega maja smo imeli 40 urno pobožnost. Ganljivo je bilo gledati procesijo otrok po cerkvi in bilo je mnogo duhovnikov pred oltarjem. Posebno lepo se moramo zahvaliti Rev. Father Omanu iz Clevelanda za njih prekrasne pridige ob tej priliki. — Vsak torek večer opravljamo tudi posebno pobožnost na čast sv. Antona.

Naša podružnica tudi ne stoji slabo. Vsak mesec sprejmemo kakšno novo, in med seboj se lepo razumemo. Tudi seje niso slabo obiskovane, prosim pa, da bi bile še boljše, saj veste, da kolikor več nas je, toliko boljše je. Malo bi me pa tudi lahko ubogale, vsaj v tem ozi-

ru, da v še večjem številu prihajate k sejam, ko ste me že v drugič nastavile za podpredsednico. — Dne 29. maja bom dala party v korist podružnične blagajne v bejzmentu 386 Geneva Ave. Bo mnogo veselega ob tej priliki, ker bomo obhajale petletnico naše podružnice. Ko smo jo ustanovile nas je bilo 27 ustanoviteljic; izmed teh sta do sedaj umrli dve: Mrs. Puhek, naša dobra prva predsednica, in Mrs. Racki, naša dobra članica. Pri tej priliki naj še omenim, da je pred par tedni umrl soprog naše vrle članice Mrs. Kačnik, ki ji izrekamo naše sožalje. — Pa da pridem nazaj na naš party: vljudno vabim, da pridete vsi na zabavo 29. maja ob petih popoldne. Od pol osmih bo cerkvena pobožnost, h kateri bodo prišla tudi dekleta Marijine družbe, po pobožnosti pa se začne ples v bejzmentu. Vas vljudno vabim mlade in stare. Vsi v bejzment, ne bo vam žal! Vstopnina je 25c. Godec bo igral za stare in mlade. To bo posebno lepa prilika tudi za naša dekleta, da se pridete malo zavrtet. O priliki vam bomo povrnilo. Zdaj, ko bomo obhajale petletnico podružnice, mora biti vse veselo, staro in mlado. Za vse lačne in žejne bo poskrbljeno, saj Slovenke nismo ravno na slabem glasu kot kuharice.

Kmalu gremo tudi na ohcet, ker se ženi Albert Puhek, sin pokojne Mrs. Puhek, in Klara Mišica, hči naše prejšnje blagajničarke. — **Mary Maierle**, podpredsednica.

Št. 15, Newburg, Ohio. — Lep napredek se kaže pri naši podružnici; vsak mesec pristopajo nove članice in na sejah je velika udeležba. Materinski dan smo lepo praznovali s skupnim sv. obhajilom v nedeljo zjutraj, zvečer pa s prav domačim razvedrilom v Narodnem domu. Zahvaliti se moram podružnici št. 47 za njihovo požrtvovalnost, ki so nam jo izkazale pri tej priliki. Priporočam našim članicam, naj se, katera le more, udeležijo njihovega piknika 3. julija na cerkvenih prostorih, da jim povrnemo

Drage sestre: Že teče zadnji mesec kampanje. Ali bi se ne bilo vredno potruditi, da k nam priroma Zlata knjiga? Če jo hočemo dobiti, si moramo precej visoko rokave zavilati, dobro pljuniti v roke, da bomo lažje pritiskale kljucke, in dobro namazati jezik, pa bo šlo. — **Appollonia Kic**, predsednica.

Št. 18, Collinwood, Ohio. — Naša podružnica je priredila plesno veselico dne 7. maja namesto 14. maja, kakor je bilo zadnjič poročano, to na zato, ker nismo zadosti poizvedele glede dvorane, če nam je na razpolago ali ne; torej dvorana je bila oddana za ohcet na 14. maja, zato se je naša veselica vršila en teden poprej.

Zahvaljujem se vsem skupaj in vsaki posebej za sodelovanje pri naši veselici. Drage mi članice, v resnici zaslužite pohvalo, kajti tukaj ste pokazale, kaj se lahko napravi, ako smo složne; društvena blagajna nam lahko to dokaže. To pa zato, ker so naše marljive članice vse

jestvine in pijačo darovale. Sestra Škerl je darovala svežo šunko, 11 funtov težko, sestra Gorjup je prinesla okusen kek. Še veliko drugih dobrot smo imele, med njimi tudi rdeče in bele pijače. Tako, vidite, se naše članice trudijo, da spravijo društveno blagajno na dobro finančno podlago. Iskrena hvala vsem, ki ste kaj darovale ali pomagale; tukaj ne bom vseh naštevala, ker jih je preveč. Posebno priznauje zaslužijo tudi vse one, ki so se trudile, da so vstopnice po hišah prodajale. Tako je bila veselica dobro obiskana kljub slabim delavskim razmeram in kljub temu, da nam je nagajal dež.

Centjene sestre: Zdaj, ko smo poskrbele, da je naša blagajna narasla, imam še eno veliko željo in prošnjo do vas: Dajmo se potruditi, da pripeljemo vsaka eno novo na prihodnjo sejo, ko bo zopet nekaj novega. Slišale boste tudi račune od veselice. Zato, vse na prihodnjo sejo 1. junija. Po seji prigrizek in domača zabava. — **Mrs. J. Welikanje**, predsednica.

Št. 24, La Salle, Ill. — Seja dne 1. maja je bila prav dobro obiskana; sprejetih je bilo zopet nekaj novih članic; dobila jih je naša predsednica sosestra Angela Štrukelj, ki se veliko trudi za rast in napredek naše podružnice. Lepo se ji zahvaljujemo ostale odbornice in vse druge članice.

Na zadnji seji je bilo sklenjeno, da za take članice, katere dolgujejo že štiri mesece, se od zdaj vnaprej ne bo več zalagalo iz blagajne. Katera pa res ne more plačati, naj pride na sejo in nam to naznani; ji bomo iz srca rade pomagale. Prosimo vse tiste članice, ki so zaostale in dolgujejo, da pridejo na sejo in poravnajo, ako jim pa ni mogoče priti na sejo, naj pa pošljejo ali prinesejo na moj dom; kakor katero bolj veselji. Vsaka mora vedeti, da je tajnici težko hoditi od hiše do hiše kolektat, da nabere svoto za katero zahteva glavni urad, da se odpošlje pravi čas.

Na zadnji seji je nam prav lepo postregla Mrs. Mary Šefina, za kar se ji prav lepo zahvaljujemo, in se za drugič priporočamo. — **Marie Kastigar**, tajnica.

Št. 25, Cleveland, Ohio. — "Ljubi maj, krasni maj, konec zime je tedaj," so prepevale naše članice 9. maja v stari šoli sv. Vida, kjer smo proslavljale Materinski dan, in sicer na sledeči način:

Pri popolnoma napolnjeni dvorani članice se je pričel program okoli osme ure zvečer. Prvo je bil spomin umrlih. Na črno pogrnjeni mizi so gorele tri sveče in stali trije venci v spomin treh umrlih sester, ki so preminule od zadnjega majnika. V dvorano pridejo tri belo oblečene deklice, vsaka z belo cvetko, ki jih polože na vence. Potem so se prebrala imena umrlih: Mary Stokel, Mary Dobrinic in Hermina Simonič. Dotične tri deklice so predstavljale zapuščene sirote, in so nemo klonile glave; nato se oglasi tužna pesem "Dete milo kliče". To je bil zelo lep in pretresljiv prizor. Zatem pripleše dvanajst malih

deklic, vse v narodni noši, in zapoje pesnico "Perice" in deklamira pozdrav materam. Bile so zelo ljubke in so kazale tudi s kretinjami, da so perice, vsaka s svojo rutico ali srajco. Sledi prizor: spomin matere. Mater je predstavljala Julija Brezovar, hčerki pa Christine Mahne in Frances Brancelj. Pomen te igre je bil, kako se je mati spominjala svoje matere in povedala hčerki, da je tudi ona imela krasne lase in rdeča lica, ali vsled skrbi in dela so ji lase osiveli in lica obledela. Sestra Brezovar se zna vživeti v vlogo, posebno ta prizor je predstavljala tako, da je ostalo malokatero oko suho. Deklamirali sta v lepih besedah materam deklici Millie Mahne in Frances Brancelj. Za tem nastopita, kot mati in hči, Mary Brodnik in Mary Hrastar in zapojeta pesem "Rudeči sarafan". Peli sta zelo lepo. Nato deklamira mala Millie Brancelj pozdrav materam. Prikažejo se v narodnih nošah oblečene članice izobraževalnega odseka in zaplešejo "štajeriš"; vzbudile so mnogo veselja in smeha. S pesmijo "Hej Slovenci", ki so jo zapele vse članice, je bil program končan.

Priznanje gre izobraževalnemu odseku, ki je oskrbel za tako lep večer. Posebno voditeljici, Mrs. Josephine Perpar lepa hvala za njen trud. Lepa hvala tudi naslednjim: Mrs. Mary Tomažin, Mrs. Julia Brezovar, Mrs. Mary Mahne, Mrs. Frances Brancel, Miss Mary Brodnik in vsem, ki ste kaj pomagale. Le tako naprej, saj samo v skupnosti je moč. Hvala sestri Mary Pižmoht, ki je darovala srebrni perkolator; dale smo ga na dobitke in dobile svoto, ki je zadostovala za pokritje stroškov, ker članice so isti večer dobile tudi prigrizek in tudi onega od zidu je bilo nekaj.

Kaj pa kampanja? Mora se priznati, da gre bolj počasi. Jaz pa mislim, da z dobro voljo bi se dalo več doseči, akoprav so slabi časi. Zato, sestre, na noge in na delo! Ako za katero veste, da ni v naši Zvezi, pridobite jo. Naj si vsaka šteje v čast da je članica in da dela za SZZ. — **Predzdrav vsem** — **Frances Ponikvar**, predsednica.

* * *

Seja 9. maja je bila izredno številno obiskana. Zakaj pa tudi ne? Ob tej priliki smo namreč proslavile Materinski praznik in to na zelo ganljiv način. Marsikatera mati je imela solzne oči. Vse smo se spominjale svojih mater; katerim še živijo, so lahko vesele, druge, ki smo jih že zgubile, smo pa v duhu poromale na njihov grob. Za materinskim programom je prišel na vrsto prigrizek in prosta zabava.

Nekatere članice niso posebno točne glede plačevanja, in se kar preveč zanašajo, da jih bomo zakladali. Razen na seji pobiram asesment tudi vsakega 25. v mesecu v šolskih prostorih, tako, da ima vsaka priliko poravnati pravočasno. Še enkrat prosim, bodite točne vse!

Sosestre: kampanja gre h koncu; samo en mesec imamo še časa. Dajte pripeljati na junijsko sejo vsaka po eno novo, pa jih bo takoj lepo število. Ker nas

je toliko, tudi v kratkem času še vedno lahko veliko napravimo. Nikar ne dopustite, da bi bile med zadnjimi v tej kampanji. Res so slabi časi mnogo krivi, vendar par lepih besed v prid Zveze in naše podružnice bo še vedno prineslo lepe uspehe. — Najlepši pozdrav. — **Mary Otoničar, tajnica.**

Št. 31, Gilbert, Minn. — Naša podružnica lepo mirno spi; ne vidi se, da bi se katera potrudila in dobila kaj novih članic. Pri nas na Gilbertu je še veliko žen in še več mladih deklet, katere ne spadajo še k nobeni podružnici. Lansko leto v času kampanje sva šli s tajnico samo parkrat malo okrog, pa sva takoj dobili trideset novih. Letos žal ne morem nikamor, ker me noga noče nositi. Radovedna sem, kje je ona članica, ki je na vsaki seji tako korajžna in zgovorna. Daj, daj, sedaj je lepa prilika, potruji se malo za novimi, saj jih je še dosti, ki ne znajo, kaj je Zveza; gotovo jih boš lahko dobila, če boš le malo svoje korajžje pokazala. Zveza daje tudi lepe darove, ako katera dobi več članic. Korajžjo! tukaj je lepa prilika, da ena kaj dobrega naredi za Zvezo. Čudno se mi tudi vidi, da se nobena ne oglasi s kakšnim dopisom v Zarji, saj je vedno kaj poročati. Jaz vas sedaj povabim, da pridete meseca junija vse na sejo, da tam zvolite novo predsednico; jaz se radi boleznim odpovem; ne morem hoditi k sejam, in zakaj bi vedno morala zadrževati, kar bi morebiti lahko druga predsednica naredila koristnega v prid članstvu in Zvezi. Radi boleznim ne morem nikamor. Da bi radi moje boleznim vse spalo, ni nikakor prav; dosti je sposobnih, ki bodo vodile ta posel s pravo vno mo naprej. Zatorej pridite vse na sejo, da boste lažje zbrale in po svoji volji tudi izvolile tako, ki je sposobna in ne bo hranila ne časa ne jezika podružnici v napredek. — Kako se imamo pri naši podružnici, ne vem, ker sem vedno doma; o tem bi lahko kaj več druge sporočale. Pomagajte sedaj, članice, in delajte, da bo tudi naša podružnica kaj storila v času kampanje, da ne bomo zmerom slišali, da smo pri nas na Gilbertu najbolj zaspane, kar se nam dostikrat očita. Toraj na noge! Čas je kratek. Ni več dolgo, ko bo kampanja zaključena. — **Angela Preglet.**

Št. 39, Biwabik, Minn. — Srebrni jubilej poroke sva obhajala dne 9. aprila. Želiva se na tem mestu zahvaliti vam vsem, ki ste se udeležili; v resnici nama ne bo šel ta večer iz spomina. Iskrena hvala vama, Mr. in Mrs. John Sherek, za vajino skrb in trud, ki sta ga imela, in vam vsem drugim, ki ste tudi pomagali, da ste nama napravili tako lep večer. Lepa hvala tudi naši SZZ. št. 39, Biwabik, za dar. Srčno se zahvalim tudi mojim prijateljicam za podarjene mi rože. Hvala najlepša moji sestri Mrs. Frances Snider, in Mrs. Anthony Preslesnik iz Pueblo, Colo., za poslano mi darilo. Še enkrat hvala vsem skupaj in Bog plačaj vsem! Vam hvaležna

Mrs. Angela Sherek in soprog.

Št. 41, Cleveland, Ohio. — Na naši zadnji seji, je bilo lepa udeležba. Prišle so članice, katerih nisem že precej časa videla na seji. Prav vesela sem bila. Še bolj vesela bom, kadar bom videla še one članice, katerih ni bilo že na več sejah.

Drage matere, upam da ste veselo obhajale Materinski dan. Jaz sem bila prav vesela, tudi darilo sem dobila: bonbončkov, in tudi cvetlice, še celo od mojega mlajšega sinka, ki je sam naredil cvetlice, seveda iz papirja, ali mene so pa razveselile ravno tako, kakor da bi bile najlepše cvetlice na svetu.

Spomnila sem se, seveda, moje mame najprvo. V duhu sem želela vse najboljše tudi Materi naše organizacije, Mrs. Priland. Želela sem Vam še mnogo napredka in uspeha tudi za naprej. Spomnila sem se tudi vsej onih mater, katere so bile pozabljene od svojih otrok.

Zvečer sem pa bila en par uric v duhu v rojstnem kraju. Videla sem igro "Preganjana nedolžnost". Zelo lepa igra. In tudi lahko smelo rečem, da so bili vsi igralci prav dobro izbrani, in so prav lepo igrali od prvega do zadnjega. Vsa čast društvu "Waterloo Grove"! Vesela sem tudi, ker so bile nekatere igralke članice naše podružnice. Prav izvrstno ste rešile svojo vlogo.

Zakaj si pa ne bi naša podružnica umislila nekaj enakega za prihodnji Materinski dan. Saj imamo zadosti moči v naši podružnici, ali ne? — **Marion Penko.**

Št. 43, Milwaukee, Wis. — Vljudno vabim vse članice naše podružnice, da se za gotovo udeležite prihodnje seje dne 6. junija; začetek seje točno ob 7. uri zvečer. Po seji bomo imele card party in še nekaj posebnega.

Zadnji card party, ki smo jo imele pri predsednici G. Delopst 28. aprila, je izpadla precej povoljno; udeležba je bila velika. Če bomo vsak mesec toliko napravile, bomo ob koncu leta na boljšem, kakor če bi imele veselico. Predsednica G. Delopst nam je postregla z izvrstno malico Lepa hvala! Dne 12. maja bomo pa imele card party pri sestri A. Certweznik, na 3125 So. New York Ave. Upam, da se hoste članice polnoštevilno udeležite. — **Članica.**

Št. 47, Garfield Hgts., Ohio. — Drage sosesestre Slovenske Ženske Zveze: Naznanjam tužno vest, da je 29. aprila nagle smrti za vedno zaspal moj dragi soprog Andy L. Bates. Ker ste mi članice SZZ. št. 47 v času, ko se je on nahajal na mrtvaškem odru, bile v tolažbo, in ker ste prišle vsak večer lepo molit za ooko njegove duše, si štejem v največjo dolžnost, da se vam najprisrčnejše zahvalim. Bog Vam stoterokrat poplačaj! — Vam udana — **Mrs. Marie Bates, podpredsednica.**

* * *

Na seji 14. maja pač ni bila zadostna udeležba, vsled tega tudi nismo nič posebnega ukrenile, kakor bi morale. Preložilo se je na prihodnjo sejo 11. junija,

za katero ste prošene, drage sestre, da se je gotovo polnoštevilno udeležite.

Znano vam je, da je bilo na glavni letni seji sklenjeno, da za obletnico priredimo piknik 3. julija. Na aprilovi seji je bilo isto tako sklenjeno, da je dolžnost vsake članice vzeti za 50c posebnih tiketov, za katere pa dobi na pikniku kar si bo pozelela. Tiketov ne bom pred junijsko sejo nobeni poslala, ker je prišla vmes neka negotovost. Zato vas še enkrat prosim, da se zavedate svoje dolžnosti ter pridite na prihodnjo sejo vse, tiste, katere ste za piknik in tiste, katere ste proti, ter dobite vse informacije, katere želite; za to bomo že odbornice prekrbele.

Imamo tri bolne članice: Mrs. Meserko, 8615 Canon Ave., Mrs. Mary Lukač, 8014 Vineyard Ave. in Mrs. Danico Dučič, 8808 Jeffries Ave.; kateri je mogoče, je prošena, da jih obišče.

Naši podpredsednici Mrs. Bates je nanaglomala premislil za vedno soprog Andy Bates, ter ji v imenu cele podružnice izrekam naše sožalje.

Nahajamo se v zadnjem mesecu kampanje. Kje bo letos zmaga? lani je bila naša. Kakor sem čula, se mislijo naše članice zadnji mesec zopet dobro izkazati; pravijo, da podružnica, katera misli nam odvzeti zlato spominsko knjigo, prvo nagrado, se mora dobro podvzati ter precej visoko čez komolec zavihati rokave, kajti ta častni zaklad, katerega smo lani dobile z tolikimi trudi, ne damo brez boja iz rok.

Zatoraj drage sestre naše podružnice, apeliram na vas, da se naša želja uresniči: Pripeljite na prihodnjo sejo vsaka eno novo, vpišite vaše hčerke v SZZ, kamor spadate ve. in zmaga bo gotovo zornet naša! — **Helen Tomažič, tajnica.**

KUHINJSKI KOTIČEK.

(Prispevke za ta kotichek pošljite naravnost na Josephine Erjavec, 1013 N. Chicago St., Joliet, Ill.; ona urejuje ta kotichek.)

Cenjena Mrs. Erjavec! Dovoljujem si poslati vam par gorenjskih receptov; vem, da ste tudi Vi Gorenjka, in morda so Vam že znani.

"Špans" cake.

6 rumenjakov dobro vmešaj z 2 žlicama vode, 1 šalco sladkorja, žličko vanilije, sokom pol limone. Ko dobro naraste v četrto uri, primešaj 1 šalco 4 krat presejane moke, 1 žličko pecivnega praška in malo soli. Potem primešaj od 6 beljakov trd sneg. Deni v pomazan model ter peci pol ure v 350 stopinj vročine.

Za ta kek me jih je že več vprašalo, ker je zelo dober.

"Sirov štrukel".

Napravi vlečeno testo iz 1 jajca, šalce vode, žlice presnega masla (putra) in žličke soli. Pusti testo pol ure, da se odpočije. Zdrobi pol funta svežega sira, primešaj 2 rumenjaka, 1 šalčko smetane, 2 žlici sladkorja, malo limonove lupine.

in sneg 2 beljakov. Testo tenko razvleči, polij z raztopljenim putrom, namaži z zgoraj navedenim nadevom, ter potresi še s pestjo rozin in malo drobtin. Rahlo ga skupaj zavij, deni v podolga-sto ponev, pomaži z jajcem ter počasi peči kake ¾ ure.

Ta štrukel je posebno na mestu ob petkih.

“Rižev kuh”.

Skuhaj v 1 kvartu mleka približno 1 funt riža s koščkem masla (putra) in limonove lupine. Hladnemu limonu odstrani, ter primešaj 2 žlički sladkorja, in 2 jajci. Nato pomaži primeren model ali kozico z maslom, potresi jo z drobtinami in deni notri pripravljen riž. Peči ga v peči približno pol ure. Pečenega stresi na krožnik in potresi s sladkorjem.

* * *

Konečno si dovoljujem vprašati, za koliko oseb zastopuje tista merica “buje”, katere recept je bil zadnjič priobčen v Zarji, kajti članica piše, da se je človek nikdar ne nasiti zadosti.

Kako se napravi fini “rajzlec” in ajdovi žganci? Prosim naše članice, naj pošljejo svoja navodila v naš koticček za ta dva recepta.

Gorenjka, Cleveland, Ohio.

Tuna Fish hlebčki.

1 kanta salmon,
½ šalce zmečkanega krompirja,
1 jajce,
1 žlička soli,
⅛ žličke popra,
kruhove drobtine.

Kosti poberi ven iz salmone, tega pa zmečkaj z vilcami ali “potatoe masher”, zmešaj salmon in krompir skupaj, prideni sol, poper in dobro stepeno jajce. Iz tega napravi šest do osem hlebčkov pol inča debelo, povaljaj še v kruhovih drobtinah, pa speci kot drugo pohano meso, lepo čumno. K temu se pri-leže zaroštan grah.

Jabolčni cake.

Ta cake je okusen, mehak, in ostane svež en teden.

1 šalca sladkorja,
½ šalce putra,
2 šalci na gosto nakuhanih jaboljk,
1 šalca rozin,
2 šalci moke,
1 jajce,
½ šalce orehrov, zmletih, (ako jih imaš pri rokah)

1 mala žlička cloves
1 mala žlička all spice
2 male žličke cimeta
2 male žličke baking sode

Vmešaj puter, cukrer in jajce toliko časa, da se lepo skupaj vzame, prideni jabolke, rozine in orehe skupaj, prideni še moko in dišavo. Moko presejaj dva-krat. Končno prideni še baking sodo, katero si razmočila v treh žličkah vode. Testo deni v posodo za kruh in peči 50 minut v vroči peči (375 st. F).

Mary Urbas, Collinwood, Ohio.

—o—

Trije dobri nasveti.

Ako je perilo od šmira (grease) uma-zano, namaži z mastjo ali putrom tisto mesto, in še nekoliko z milom, nato zmenčaj, in videla boš, da bo šlo stran. Ako ti ne teče likalnik gladko ko li-kaš šterkano perilo, si pomagaj s tem, da deneš za en lešnik masti v šterko in nato šterkaj z gorko vodo.

Ako hočeš imeti lepo bel tlak (floor) ko ribaš, prideni v vodo ko ribaš malo kerosina (petroleja).

Mary Skalar, Ely, Minn.

ŽENSKI SVET. (Nadaljevanje strani 107)

vilo je proti vsem tem zlorabam, nam-reč povratek nazaj k starim preprostim običajem našega naroda in naše cerkve.

DAN PLAČILA. — Minna Craucher, najbolj znana ženska na Finskem, je plačala dne 14. marca svojo znamenitost s svojim življenjem. Kdo ni poznal Min-ne? Svojo karijero je začela kot vohun-ka za rusko Čeko. Ko se je Finska o-svobodila, je ponudila svoje bogate sku-snje domovini. Bila je stara 40 let, bi-stroumna in premetena. V njenem salo-nu se je shajal cvet finske inteligence. Pesniki so opevali njene drzne nastope. Dramatiki in pisatelji opisovali njena vratolomna podjetja.

V začetku meseca marca so poskusili finški fašisti dobiti vlado v svoje roke. Lapski upor ni uspel, ker je bila vlada pripravljena za vsako gibanje in je pravočasno zaprla vse voditelje in tudi vse one, ki so z denarjem podpirali u-pornike. Sum je padel na Minno Crau-cher, ker je vedela za celo gibanje ne-zadovoljnih elementov. Dne 14. marca so jo našli naslonjeno na pisalno mizo, mrtvo, s prestreljeno glavo. Za Minko je prišel dan plačila. Kdo je zahteval pla-čilo, ali general K. Martt Wallenius, vo-ditelj lapskih upornikov, ali pa so sov-jetski špijoni porabili to priliko za ma-ščevanje, nihče ne ve.

MESTO, IZNAJDBA ŽENSKE. — Dopisovalec Harry Carr trdi v “Los Angeles Times”, da je mestno kompli-cirano življenje iznajdba ženske. Ame-riška mesta so po mnenju pisatelja za-mislile ženske in pomehkuženi narodi, ki se klanjajo ženskam, so jih postavili zato, da ustrežejo njim. Edino ženska

se počuti srčno v mestu, kjer je vse u-metno napravljeno, kot ona sama. V ženski naravi je, predstavljati življenje drugačno kot je v resnici.

Ni ga bolj nesrečnega Amerikanca kot je meščan. Briti se da dan za dnev, preoblačiti se za vsak obed posebej, in ravno tako za vsako partijo, je nekaj, kar se je usililo možu. Najsrečnejši lju-dje, katere je pisatelj srečal, so iskralci zlate rude. Zunaj na prostem, kjer jih nihče ne opazuje, žive preprosto naravno življenje. Treba jim ni paziti ne na be-sede in tudi ne komu se bodo zamerili s svojim obnašanjem. Dasiravno neumi-ti, nepočesani in neobriti, se počutijo bo-lje kot pod domačo mestno streho. Zla-ta ne najdejo dosti; zadovoljnosti jim pa nikdar ne manjka.

Električni štedilniki, gledališča, pre-mikajoče se slike, beauty parlors, rdeče pobarvani nohti, pobarvani lasje, bridge parties, drenj, prešeren smeh, kričanje in razburljivost; to so ženska nebesa. Meni in meni jednakim — sklepa pisatelj — pa dajte miren prostorček, daleč proč od mest, kjer ne bo potreba dan za dnev umivati vratu in ušes, in nihče ne bo vedel o tem! — Več resnice kot poe-zije. . .!

CARRIE NATION ŠE NI POZAB-LJENA. — Da se ne pozabijo ideali, ki se je zanje potegovala Carrie A. Na-tion, ena izmed prvih borilk za prohi-bicijo in nedvomno najbolj bojevita su-fragetka, se je osnoval v mestu Medicine Lodge odbor, ki namerava postaviti spomenik svoji najbolj slavni meščanki. Dom, v katerem je živela, se ima spre-meniti v muzej, kjer se bodo shranje-vali vsi spomini na boje, ki so jih vodili

subači proti salonom. The Carrie A. Nation Association nabira po deželi da-rove in predmete, ki pričajo o dogod-kih onih dni, ko je Carrie hodila po go-stilnah in razbijala bare. Sekira, ki jo je rabila pri razdejanju bare v Cary Ho-tel v Wishita, Kansas, je še vedno o-hranjena in bo zavzerala najbolj častno mesto v zbirki.

SLAVNA VZGOJEVALKA. — Sve-tovno znana vzgojevalka Miss Julia Lathrop je umrla dne 15. aprila t. l. v Rockford, Ill. Stara je bila 72 let, in smrt jo je dohitela v bolnišnici po ope-raciji za golšo.

Nad trideset let je bila znana kot naj-boljša poznavalka otrok in strokovnja-kinja v vzgoji. L. 1912 jo poklical pred-sednik Taft, da je prevzela za časa nje-gove vlade federalni otroški urad. Isto službo je vršila za časa predsednika Wilsona do leta 1921. Od l. 1925 sve-tovalka pri Ligi narodov. Čehoslovaška ji je poklonila red belega leva v znak priznanja za njene zasluge v vzgojesloy-ju. Po njenem prizadevanju je Nemčija uvedla med stražnike tudi ženske. Zad-nje leta se je trudila, da se po vseh civi-liziranih državah uvedejo zakoni, po-tom katerih se bodo pripoznavale iste pravice nezakonskim kot zakonskim o-trokom. Zanimala se je tudi za ženska vprašanja. L. 1928 stavila predlog vojaškim oblastem, da se pripozna častniška čast in ravno tako častniška plača vojaškim bolniškim strežnicam. Žal, da njenega predloga niso upoštevali.

Znana je bila kot spretna govornica, in je spisala več knjig o vzgojesloyju. L. 1923 jo je prištel National League of Women Voters med 12 najslavnejših žensk v Ameriki.

Trije rodovi

Spisal Engelbert Gangl

(Dalje)

Nastopil je Markov zagovornik.

"Gospodje porotniki!" je začel. "Čuli ste gospoda državnega pravnika. Ali on mora govoriti tako, to je njegova služba. Srce dostikrat neče vedeti ničesar o tem, kar govore usta. Tako je najbrže tudi v našem primeru. Res je, in obtoženec priznava sam, da je ubil oskrbnika. To je svojevóljno priznal takoj, ko je zvedel, kaj je storil in koga sumijo dejanja. Ta korak je znak poštenega značaja, in mož je vreden našega sočutja. In da ni nameraval obtoženec oskrbnika ubiti, nam dokazuje dejstvo, da je šel takoj po izvršenem dejanju spat brez najmanjše slutnje, da bi bil s svojim udarcem končal življenje. Izprožena puška, ki so jo dobili na tleh, nam pa tudi pravi, da je bil obtoženec v silobranu in da je le zahvaliti slučaj, da se je izprožil strel po tleh in ne v njegove prsi. In kdo izmed nas bi se ne branil, ako bi kdo namerjal na nas morilno cev? Tak je položaj s pravnege stališča. Vsekakor je tak, da govori za obtoženca ugodno in da izginjajo ob teh dejstvih vse strogosti kazenskega zakona. Še ugodnejše se mora glasiti obsodba zanj, ako premotrimo položaj s človeškega stališča. Gospod državni pravnik je poudarjal prej sam, kako mnogo je eno človeško življenje. Ali ni obtoženčevo in njegove rodovine življenje tudi življenje? Ali ni izvrševal nad tem življenjem kruti oskrbnik dolgega ubojstva? Prvič ga je iztirjal iz domače hiše, drugič ga je uklenil v težko delo, tretjič ga je pretepal z bičem, četrtič je onečaščal njegovo ženo in ravnal z njo kakor s sužnjo, petič mu je pritraval zaslužek, oziroma mu ga sploh ni izplačeval. Kakšne narave bi moral biti človek, da bi mu—dovolite mi izraz!—tako pasje življenje ne razburilo krvi in da bi se ne želel maščevati nad okrutnejšem in izkoriščevalcem?! Še jagnje bi se izpremenilo v volka! Zatorej mora obtoženčeva potrpežljivost zbudjati naše občudovanje! In dalje! Če se kaj zgodi slučajno, ne moremo in ne smemo trditi, da se je zgodilo namenoma. Slučaj ni namen in obratno. Obtoženec je slučajno prišel tisti dan na pristavo. Vzrok je bila radovednost. In kmetiški človek sme biti ravnno tako radoveden, kakor sme biti radoveden gosposki človek. In kakor so hodili ti gledat učinek prirodne katastrofe, tako ga je smel videti tudi obtoženec. A tu mu je usoda postavila pred oči njega, ki je njemu in svojem provzročal toliko bridkosti. Videl je rano na ženini rami, spomnil se je mnogih udarcev, spomnil ukradenega zaslužka — in tedaj ga je obšel srd do človeka, ki je ravnal z njim in ženo hujše nego z živino. Zbudil se je v njem užaljeni ponos človeka. Potem se je zgodilo,

kar je bilo neizogibno in kar je bila naravna posledica prejšnjih razmer! — Visoki sodni dvor ne sme poznati samo strogosti in mrtve črke kazenskega zakona, temveč mora gledati v obtožencu ubogega človeka, ki so ga težke in neusmiljene okoliščine privedle do tega koraka. Milost in usmiljenje zbudjata v človeku blago čuvstvo, da ni pravica samo kruta, ampak da je tudi človeška. Kazen, oblačena z milostjo in usmiljenjem, zbudí v kaznjencu priznanje krivice, ki je prvi korak k poboljšanju. Gola strogost zamori v človeku vsak blažii čút; vse, kar je še dobrega in plemenitega v njem, ugasne in otrpne. Tu sem prihajajo obsojenci. Ljudje, krivi težkih dejanj; odtod naj odhajajo ljudje, očiščeni peg in madežev; človek naj se vrne med človeštvo, zakaj: Eno človeško življenje — kako je to mnogo! — In tako, gospodje porotniki, se zanašam na vas, da bo vaš izrek pravičen, a obenem usmiljen!"

Odvetnik je sedel in si z ruto obrisal čelo. K njemu se je obrnil Marko, hvaležno so ga pogledale njegove oči. S srcem mu je govoril: "Da, samo to je gola resnica. Hvala, hvala, dobrotnik!"

Med občinstvom je zašumelo, začuli so se klici odobravanja. Državni pravnik se je sklonil nad papirje, da bi nihče ne videl smehljaja, ki mu je zaigral okrog usten.

Sodniki so odšli iz dvorane na posvet. Vrnili so se in stavili porotnikom več vprašanj, najvažnejše je bilo vprašanje, je li Marko kriv uboja.

Tudi porotniki so odšli in se po kratkem posvetovanju vrnili v dvorano. Njihov pooblaščenec je izjavil, da so porotniki zanimali vsa druga vprašanja, pritrčili so pa z osmimi glasovi, da je Marko kriv uboja.

Potem je sodnik razglasil v imenu Njegovega Veličanstva razsodbo, ki je prisodila Marku dve leti ječe, poostrene vsako leto na ta in ta dan s trdim ležiščem. Olajševalna okolnost je bilo priznanje storjene krivice in nekaznovana preteklost obtoženčeva.

"Ali boste vložili priziv?" je vprašal sodnik obsojenca.

"Vsakemu grehu bodi svoja pokora," je odgovoril.

S tem je bila obravnava končana. Odvetnik je stopil k Marku in mu položil roko na ramo. Marko je segel po nji in jo hvaležno stiskal. Nič ni mogel govoriti.

"Ta čas mine kmalu," je dejal odvetnik, "potem boste zopet mož in živeli boste lahko, kakor da se ni nič zgodilo."

Pristopila sta dva paznika in odvedla Marka v zapor.

VII.

Zavinščakov ponos je bil uklonjen, in njegove misli so bile žalostne. Čutil se je čistega in nedolžnega, ali ljudje so ga gledali tako, kakor da je tudi on kriv Markove obsodbe. Noč, ki jo je prebil v ječi, ga je ponižala pred ljudmi. Da se opere pred svetom, je obdržal Markovo ženo in njene o-

troke v svoji službi. Odslej je sam izplačeval delavcem tedenski zaslužek.

Pozneje je priznal tudi Lenki, kako je bilo po uboju. Bolje, da ji pove sam, kakor da bi zvedela šele od drugih. Potem bi utegnila sumiti tudi ona. In strašno bi bilo življenje poleg žene, ki bi sumila, da je tuja kri oškropila moževe roke.

Tudi Lenko so uklonili zadnji dogodki, da se je čutila slabotno, bolno. Po vsem telesu jo je obhajala trudnost, da je morala večino dneva preležati. Izostali so obiski, Lenki je bilo treba miru. Hotela je z doma kam v tuji svet, da se razvedri, a zdravnik ji je svetoval, da mora ostati vsaj za nekaj mesecev doma v miru in samoti, dokler se ji ne okrepe živci toliko, da bo lahko prebila potovanje.

"Bog ve, ali ve kaj Frice o vsem tem, kar se je dogodilo?" je vprašala moža.

"Ko bi kaj vedel, bi gotovo kaj pisal o tem," je menil Jože. "Zvedeti pa mora prejalislej. In najbolje je, če mu poveva sama."

"Odpelji se k njemu in mu previdno razodeni vse, kar se je pripetilo," je svetovala Lenka.

"V Zagreb moram že zaraditega, da dobim novega oskrbnika. Tako opravim oba posla obenem," je dejal Jože in se odpravil v Zagreb. Tako pride tudi iz sedanjih razmer, se razmisli in pozabi. Ko bi mogel vse in popolnoma pozabiti — to bi bilo še najboljše. Potnike so prepeljavali čez Kolpo na velikem brodu, ker most še ni bil popravljen.

Lenka je ostala sama. Na postelji se ji je zdolgočasil. Stopala je iz sobe v sobo. Iskala je razvedrila. Obstala je pred podobo materino. Nanjo so se ozirale njene oči. Gledale so zopet proščice, tolažbe željno.

"Tako gledam zdaj tudi jaz!" je rekla Lenka.

Zbujali so se ji v spominu dogodki iz preteklih dni. Kaj je vse prebila, kaj vse čakala. In če se ji obrnejo oči naprej, v bodoče dni, kaj sme pričakovati od njih? Ali se ni vse, kar je bilo zasnovanega na lepih, cvetočih nadah, zgrudilo prej, preden je dospelo do popolnosti, do uresničenja?

In kako bo s Fricetom in z njegovim potomstvom, ako ga bo imel? Ali izumrje njen rod ali učaka v potomstvu blažjih dni?

Čitala je v knjigah povesti o grajskih ljudeh, o mogočih vitezi, ki so začeli s skromnostjo in se pospeli do moči in veljave. Pozni potomci so blagovili spomin davnih dedov, ki so položili temelj mogočnim rodovinom. Začetniki slavnih rodov so zapisavali dogodke in dejanja svojih dni, da so ostali ohranjeni poznim rovom. Ti jih prebirajo, časte spomin davnih dedov in so ponosni nanje. Zakaj taki ohranjeni spomini jim govore o zgodah in nezgodah, o udarcih zle usode, ki je hotela uničiti njih rod, a govore jim tudi o velikih, slavnih delih, ki so premagala nasprotno sile, napravila

preteklost sijajno in junaško in ohranila zgodovini njihovo ime.

Ali bi ne mogla Lenka ničesar oteti bežečemu času, ali bi ne mogla ničesar zapisati, da bi ostalo ohranjeno tistim, ki pridejo za njo?

Lenka je sedla in začela pisati:

"Zgodovina našega rodu se začenja tedaj, ko sem se seznanila s svojim sedanjim možem Jožetom Zavinščakom v Kranju. Bil je nizkega rodu. Prihajal je v Kranj s svojim očetom na živinske semnje. Sam je tržil z živino (s prašiči). Očeta sta sklenila, da se morava vzeti on in jaz, Lenka, rojena Ribičeva."

Lenka je odložila pero in pomislila, ali naj zapiše vse, kako se je zgodilo, ali naj posname samo glavne stvari.

"Umrla sta mi oče in mati, in jaz sem se preselila k možu na novi dom. Ta je stal v Zavinkovcih na Dolenjskem (v Beli Krajini, onkraj Gorjančev). Pravzaprav je tu začetek zgodovine rodu Zavinščakovega. To so bili žalostni časi, ko ni bilo nič veselja."

Zopet je pomislila Lenka, kako naj govori, da ostanejo dogodki ohranjeni poznim rodovom. In nadaljevala je:

"Zavinkovec pomenijo v mojem življenju nesrečo. Ker smo bili bogati in ugledni, nas je ljudstvo sovražilo. Nekoč je navalilo na našo hišo in nam s kamenjem pobilo šipe. O meni so govorili grde reči. Ogibali so se naše hiše, kakor da je ckužena. Vse to je prišlo samo zategadelj, ker nisem bila jaz ustvarjena za ta kraj. A usoda me je vrgla semkaj. Če bi se to ne zgodilo, bi ne bilo poznejših dogodkov in bi jaz tudi ne pisala teh vrstic tebi, o, ti moj pozni, neznani potomec!"

Lenka je odkimala z glavo, ko je še enkrat prebrala zadnje vrstice. Že je nastavila pero, da bi jih prečrtala, a hipoma se je odločila drugače.

"Naj ostane! Saj je resnica," je dejala in potem nadaljevala:

"S sovraštvom so gledali na našo hišo v Zavinkovcih. Ogibali so se pred njo, kakor sem že rekla. Nekdo ji je grozil, da jo zapali. V takem domu nam ni bilo obstanka, to mi lahko verjameš, o, ti moj neznani, pozni potomec!"

Komaj je napisala Lenka stavek, že ga je prebrala, ali ni morda nič izpustila. Ob zadnjem stavku se je nasmejala, rekoč: "Nate sem pozabila, Frice, moj zlati!"

"Tam nam je bil rojen sin Friderik (zvali smo ga Frice). Vaška otročad ni marala zanj. Sovražila ga je in je kamenje lučala za njim. O, ti ubogi Frice! Potem smo ga dali v vojaško šolo, da postane oficir. Še prej pa smo kupili metliško graščino. In tako smo postali graščaki. Gospoda nas je imela rada, drugi ljudje pa ne. Ne vem prav, zakaj? Morda bi bilo zame boljše, ko bi nešla iz Kranja v Zavinkovce, ko bi jih nikoli ne vi-

dela. Ali naša pota so v božjih rokah, ki jim bodi čast in hvala vekomaj!"

Ali naj še kaj pove? Mnogo nima več povedati. Samo omeni naj z nekoliko besedami:

"Tisto leto je narasla Kolpa tako, da je odnesla most. Istega dne je neki harmonikar Marko ubil našega oskrbnika. Zato so ga obsodili v Novem mestu. Teden prej pa so bile volitve v mestni zastop, a moj mož ni zmagal. Tako se je godilo do današnjega dne.

V metliškem gradu, dne . . .

Lenka Zavinščakova, rojena Ribičeva."

"Kaj hočem zdaj s tem?" se je zasmejala Lenka, ko je še enkrat prebrala vse, kar je napisala. "To je zgodovina našega rodu! Že v Škofji Loki sem slišala v šoli, da ljudje prikrajajo in pretvarjajo zgodovino, kakor se jim zdi in jim bolj kaže. Ali sem tudi jaz taka zgodovinarica?"

Lenka se je smejala. Že dolgo ji ni bilo tako domače.

Potem je zganila papir in ga vtaknila v zavitek. Zapečatila ga je na štirih krajih. In tedaj je mislila, kaj naj napiše na naslovno stran. Ako jo pusti nepopisno, odpre pismo vsak, komur pride v roke. A tega neče. To pismo bi smel brati kvečjemu šele Fricetovega otroka otrok. Zanj bi imelo šele kaj pomena. Drugi bodo zvedeli tako-intako vse že iz ustnega poročila.

Ali pa bi bilo morda najpametneje, da vrže to-le prazno pisanje v peč, da zgori pred njenimi očmi njenega rodu zgodovina, neslavna, majhna in skromna kakor rod sam . . .

Ne!

Kdo ve, kaka usodna moč ji je vdahnila to misel, in kdo ve, kolike važnosti postane še lahko to pismo!

Lenka se torej odloči, sede in napiše na naslovno stran z jasnimi, velikimi črkami:

"To pismo sme odpreti samo Friderika Zavinščaka vnuk (Fricetovega otroka otrok), bodisi moškega ali ženskega spola."

Potem odpre predal, koder je imela shranjena pisma in denar in vrže štirikrat zapečateno pismo predalu na dno.

* * *

Zavinščak se je vrnil iz Zagreba in je privedel s seboj novega oskrbnika.

"Kako je s Fricetom?" ga je vprašala Lenka.

"Dobro napreduje," je odgovoril Jože, "vsi hvalijo njegovo vedenje in pravijo, da bo Frice vrl oficir. Bajе si ni mogel izbrati boljšega stanu. Kakor ustvarjen je za vojaka. Ko pride zopet na počitnice, bo že rožljala tod okolo njegova dolga oficirska sablja in žvenketale bodo svetle njegove stroge!"

"O, moj Bog, to bodo zopet lepi časi!" se je radovala Lenka.

Že je gledala Friceta pred seboj, kako mu visi ob boku dolga oficirska sablja, kako je velik in lep, tako se je vrnilo z njim veselje.

"Ali si mu kaj povedal?"

"Vse sem mu povedal, ker ni še ničesar vedel. Videti je bilo, da ga je zbolel moj poraz pri volitvi. A ko sem mu dejal, da mi ni nič do tega, da zdaj vsaj vemo, kakšni ljudje žive okolo nas, da vsaka šola nekaj stane, se je potolažil in mi svetoval, da se naj nikar več ne vtikam v take reči. Saj živimo tudi brez njih lahko dobro in mirno!"

"Vidiš, kako pametno misli!"

"No, da! Tako sem sklenil tudi sam, preden mi je svetoval sin!"

Z Zavinčkovcev je poslala mati Jožefu glas, da bi rada govorila z njim, naj pride kmalu!

Kako je že pozabil Jože na mater! Pa saj ni drugače mogoče, ko so bili zadnji časi polni razburjenja in viharja.

A kar se je zgodilo, ni ostalo starki neznano. Potrlo jo je do smrti. Noč in dan je premolila pod oltarčkom. Bolelo jo je v dušo, ker je ni hotel slušati sin tedaj, ko je kupoval graščino. Tedaj se mu je nagnila pot v pogubo. Mati, vsa utrujena od peze let, je čutila, da mora kmalu ugasniti. In ker ni bilo Jožeta od nobene strani, je morala poslati ponj. Saj mora govoriti z njim, preden se ne poslovi za vedno.

Jože je odšel v Zavinčkovce. Hodil je peš, da se razgiblje in da ob počasni hoji zopet enkrat pregleda posestvo. Oskrbnika je vzел s seboj, da mu spotoma razkaže svoje zemljišče.

Kakih sto korakov pred seboj je zagledal duhovnika. Pred njim je pozvanjal cerkovnik.

"Z zadnjo popotnico gredo," si je mislil Jože, "a kam neki? Ali morda k materi?"

"K materi!" se mu je oglasilo v srcu.

(Naprej prihodnjič.)

August F. Svetek

478 East 152nd Street

Cleveland (Collinwood), Ohio.

— SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD —

Točna, hitra in zanesljiva postrežba. — Odprto
noč in dan.

Pokličite nas: Kenmore 2016

— JAVNI NOTAR —

June Is The Last Month of Our Campaign.

Before I write further, let me express my sincere appreciation for the work of those members who followed my invitation and enriched the May issue of "The Dawn" by their excellent poems, dedicated to our mothers or articles and reports concerning the celebration of Mother's Day.—Let's continue reporting to the English section of our Organ. The occasional contributors may become regular ones and their number may increase. Can there be any better sight than two or three pages of original contributions from our younger members in every issue of Zarja? — No; not for me.

In order to make our English section a permanent success, in order to make each individual branch and our organization as a whole a permanent success, it is imperative that we increase the number of younger members. The older members are working hard enough in every campaign for new membership, in fact, they are working so hard in most branches, that the Slovenian Ladies Union registers the largest advancement in membership during the year 1931 of all American Yugoslav fraternal and cultural organizations, as

recently disclosed by a chart, compiled by Mr. Ivan Mladineo of New York, and based on official reports from these organizations, sixteen in all, every one considerably older than the SLU, and one of them as large as 100,000 members. You can imagine that this little five years old organization of ours had to go strong to have any chance. Well, the SLU, did it in 1931 with a lead of more than two hundred members.

The older members are certainly doing their best, only, it seems that in most cases they concentrate their efforts on their own kind, that is, not on the younger and on the youngest set; there is no doubt that they sincerely desire to acquire as many young members as possible, but in most cases they probably can't very well approach the younger generation. Therefore, girls, it will be chiefly your own task to go out and get some more girls for Zveza. You all know what is required from every prospective member. If necessary, give the English part of your Dues and By-Laws Book a glance-over. The Slovenian Ladies Union will give three prizes, gold piece for \$20, 10 and 5 to the first three winners in this campaign and a beautiful and distinguished

gold SLU. brooch with the SLU. emblem, (not identical with the ordinary SLU. pins) to those who will have at least ten new members to their name and will not be in line for one of the three before-mentioned main prizes, Ask our poetess Josephine Pluth of San Francisco, what this pin looks like; she is sporting one.

June is the last month of our campaign; for the rest of the year the SLU. will concentrate on other activities; there may be only a few days between today and your June meeting. So, before you lay this Zarja on the side, please make a definite resolution to take this campaign business of Zveza in your own hands and give the folks at the next meeting a surprise. If you get out of breath very soon, go to one of your friends who is a good talker and a good mixer, and ask her to go with you to your and her friends, and, please, do not stop talking till ten new members will sign on the dotted line. (Secure the blanks from the secretary of your branch, if you do not happen to be the secretary yourself). And, please do all this today, not tomorrow.

Josephine Racic.

Activities of Our Branches

SHEBOYGAN FLASHES

Branch No. 1

The Mother's Day Program given by the girls of the S. L. U. on Mother's Day proved a huge success.

Regardless of the incessant down pour of rain, the mothers arrived at an early hour.

A Slovenian play characterizing a Slovenian mother and very modern children was enacted perfectly. "Boy, what a play".

Pantomime sketches, singing of Slovenian and English songs, quartets, duets, a tribute to the dead and the living mothers, was also given.

Special mention must be given to the second play, the cast being made up entirely of colored folk.

The spiritual singing was greeted with cheers and applause from the audience.

One has to go a long way before he can find a funnier and sweeter "berač" than we had on our stage.

Last but not least, a presentation of a bouquet of flowers to our beloved S. L. U. mothers and Supreme President Mrs. John Prislund from the group of girls who participated in this gala event.

The success of our Mother's Day Program goes to Sister Lavoslava whose patient and untiring directorship brought our Program to a perfect close.

We appreciate your patience with us, Sister Lavoslava, and say in union: Thank you.

Mary Zore.

MORE NEWS FROM WEST ALLIS

Branch No. 17

Our Mother's Day meeting and program made a big hit with the mothers. The girls surprised them by singing Slovenian and Croation songs — songs that touched their hearts.

We extend our appreciation and thanks to Rev. Potocnik for obtaining and printing the songs for us.

Another thing about songs. We have worked up a theme song, which we sing after each meeting — to the tune of

"Ach, du lieber Augustin" —:

The more we get to-gether
Together — together,
The more we get to-gether
The happier we'll be.
For you friends are my friends,
And my friends are your friends,
The more we get to-gether,
The happier we'll be.

How is that for a getting-to-gether song? Pretty good. I'd say.

There's another tip to those who are not members as yet, Something to do

with depression and the pocket book. What's it all about? In the month of June fifty cents (50c) initiation fees will be paid out of the treasury for each new member entering. Come on, girls and ladies, how about each member bringing along a new one to the next meeting? Get busy! Let's go!!

Another thing. Our members, as a group, will attend the "Igra and veselica", given by the Milwaukee SLU, No. 12, to be held at the South Side Turner Hall on May 15th.

Our next meeting will be held in the Church Hall on June 12 at 2:00 o'clock. Don't forget.

Bomo pisale več next time. Za now je plenty.

West Allies signs off. Auf Wiedersehen!

"Sandy" and "Torchy".

O. K., CLEVELAND!

Branch No. 50

We're here again and we want to tell everyone of the splendid progress our club, Lodge No. 50, is making. Every month we are adding to our membership and all our meetings so far have had a creditable attendance. But, best of all, our dance held Saturday, April 16, was a grand success. We called it our "Spring Frolic" and we must say it exceeded all our expectations. Te re-

sult is that we now have a very neat sum to help swell the treasury fund. With such a fine start, I'm sure we're going to make our lodge one of the outstanding ones in the SLU.

Of course, in order to make our "Spring Frolic" the success it was, we needed the co-operation of every member, and this, we are happy to say, we received in full measure. Particularly is

the club indebted to those young ladies who especially bent their efforts towards its success, and who worked on the night of the dance, collecting and selling tickets, cooking at the refreshment counter and taking care of all the innumerable little things that must be attended to at such a time. These young ladies were the Misses: Sophie Posch, Jo Bencin, Sophie Orazem, Frances Grdanc, Mary Marsich, Rose Debevec,

Jo Ausec, Jo Spreitz, Mildred Skerl, and Mrs. Jo Seelye. To them all the club says a hearty "Thank you."

We are now planning an extensive program and will relate more about it at a future time, but before we close, we would like to wish all the other lodges in the SLU, luck and success in all their ventures and undertakings.

Angela Hlabse.

Impressions of a Portrait

1.

Dignified manners, yet not too proud,
Owning ways to enthrall,
Though gay in action, in speech not
loud —

Wins she the hearts of all.
Surely she comes from another day,
Genteel days long since gone,
Days when refinement was in full sway,
Fleeing with a new dawn.

2.

Or does she come from Italy's court?
Elegance says she does.
She might have sailed from an English
port;

Graciousness says she has.
Oh, her vivacity speaks of France,
Ireland of her eyes,
Beauty from Spain's her inheritance,
Slavs claim her for a prize.

3.

What might her origin really be
No one can ever tell,
But all the gods with their gifts were
free,

Fortune smiled on her well.
Only the charms and the loveliness
Could be combined in one
Whom the Fates favored, and happiness
Was theirs for good work done.

Josephine C. Pluth.

Pismo Rafaelove družbe.

Draga Mrs. Prislant!

Pred nekaj meseci smo Vam poslali poziv Rafaelove družbe v Ljubljani za pomoč pri zbiranju gradiva za "Narodni izseljeniški arhiv" (muzej), katerega je ustanovila družba zato, da bo zbirala in shranjevala vse, kar bi bilo zanimivo za zgodovino verskega, kulturnega, društvenega, gospodarskega in tudi privatnega življenja in udejstvovanja naših izseljencev v tujini. Neizmerno veliko tega materiala se je že za zmiraj zgubilo na veliko našo narodno škodo. Da se vsaj od sedaj naprej reši vse to, smo začeli mi to delo.

Posebno veliko je tega materiala v Ameriki, kjer razvijate ameriški Slovenci tako živahno vsestransko svoje delovanje. Pisali smo že na vse strani in prosili pomoči in sodelovanja za arhiv. Toda le malo je odziva.

V "Zarji" pa čitamo kako živahno delavna je zlasti Vaša organizacija, kako skušajo Vaše sestre tudi kulturno delovati med svojimi rojaki. Zato smo prišli do misli, kaj pa če bi se Vaša organizacija zavzela za to stvar in nam pomagala iz Amerike kar največ tega

materijala dobiti. To bi bilo zelo lepo in kulturno delo, s čemer bi si Zveza postavila lep trajni spomenik v tem našem muzeju, ki bi še poznim rodovom govoril o plemenitosti in narodni zavednosti Vaših članic.

Vi bi bili tako dobri, da bi v "Zarji" podružnicam razložili to narodno delo in jih pozvali, da skušajo članicam po naselbinah nabirati te stvari iz prejšnjih časov, kar ima kdo še shranjenega, in pa sproti vse pošiljati, kar se sedaj in v prihodnje tiska in izda.

Da boste vedeli, kaj vse je tu mišljeno, naj tu naštejemo nekatere stvari:

1.) Vse slovenske časopise iz prejšnjih časov, knjige, brošure, programe prireditev, letna poročila, društev, šol, cerkva itd.

2.) Slike društev, cerkva, šol, narodnih domov, konvencij, slavnosti, slovenskih trgovin, slovenskih hiš, farm, znamenitejših privatnikov, duhovnikov.

3.) Angleški magazini in časniki, ki so pisali ali bodo pisali kaj o Slovencih v Ameriki in tu doma.

4.) Društvena in jednotina pravila, poročila, društveni znaki, knofi, itd.

Skratka vse, karkoli bi kakorkoli moglo pokazati življenje in delovanje ameriških Slovencev.

Zgodovinarji, ki bodo pisali čez sto let zgodovino slov. naroda, bodo morali pisati tudi o življenju Slovencev v tujini. Zato bodo morali iskati snovi za to svoje raziskovanje. Ta Izseljeniški arhiv naj jo preskrbi. Slovenci so v Ameriki vsikdar tako častno nastopali, toliko storili, da je samo čast celemu narodu, pred vsem pa njim samim. Zato bi Vaša zveza naredila veliko kulturno delo tudi za čast Vas, ameriških Slovencev samih, da si bo zaslužila priznanje in zahvalo cele slovenske Amerike.

Draga Mrs. Prislant, kaj pravite na to? Ali smemo upati, da nam boste pomagali?

Ako želite glede česa še pojasniti, prav radi Vam ga bomo dali.

V nadi, da ne bomo prosili zastonj, smo z domovinskimi pozdravi Vam in celi "Zvezi", katere vrhovna predsednica ste.

Z odličnim spoštovanjem udani
Predsednik:

P. Kazimir Zakrajšek.

Dr. Andrew Furlan

— SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK —

Urad: Ogden Ave. Bank Bldg., soba št. 204

Vogal Crawford in 3959 Ogden Ave., Chicago, Ill.

Urduje: od 9. do 12. dop., od 1. do 5. pop. in od 6. do 9. zvečer. — Ob sredah od 9. do 12. dop.
Tel. v uradu Crawford 2893, na domu Rockwell 2816

Dr. John J. Zavertnik

— PHYSICIAN and SURGEON —
Office hours at 3724 West 26th Street

Tel. Crawford 2212 — 1:30—3:30—6:30—8:30 Daily

—Except Wed. and Sunday.

At Hlavaty's Drug Store—Phone Crawford 8700
1858 W. 22nd Street

4:30—5:00 P. M. Daily—Except Wed and Sunday
Res. Telephone Crawford 8440